

ION ISTRATI

FANTEZIILE ILENEI

EDITURA JUNIMEA

Fanteziile ILENEI

Redactor : VICTOR LEAHU
Tehnoredactor : CONST. FLOREA

Apărut 1972. Format 54×84/16. Coli de tipar 7,50.
Editura JUNIMEA Iași
Palatul Culturii
România

Tiparul executat la Întreprinderea poligrafică Bacău

ION ISTRATI

Fanteziile
ILENEI

JUNIMEA

1972

Coperta și ilustrațiile: MARIA L. TEODORIU

IEPUROIUL ȘI BERBECUL

Stăteam la cuvînt, astă iarnă, într-un ceas de răgaz, cu Ileana. Ea tocmai se întorsese acasă, venind de la școală. Acolo, cineva, un coleg sau o colegă de-a ei din clasa întâia, cică îi spusese în recreație o poveste scurtă drept care se aținea acum pe lîngă mine să-i istorisesc și eu alta.

Începînd să vorbim noi amîndoi, cam la întimplare, ba de unele, ba de altele, fel de fel de fleacuri și înfiripînd astfel o discuție despre o sumedenie de mărunțișuri din cele care fac să treacă vremea mai lesne și pe nesimțiteala, care sprintenesc uneori mintea și deschid adesea baierile inimii și prelungesc cu folos viața, Ileana a innădit și ea, așa, ca să mă pună la mare ambiție, o povestioară care, pe cite îmi aduc aminte, se înfățișa cam în felul următor :

— A fost cîndva, tăticule, un iepure ! Un iepure mare și voinic, un iepure cît mielul cel care mi l-ai cumpărat de la București, de la „Romarta copiilor”. Da nu avea blana de mesadă. Era cu blana lui

veritabilă, știi ? Și-avea, ca orice iepure, și codiță pufoasă ! Urechi nu avea așa cum au azi toți șoldanii. Fiindcă uite care-i povestea ! Iepuroiul de care spun eu acum a văzut, într-o zi, un berbec cu coarne frumos îmbelciugate, izbindu-se cu capul într-un copac și făcând buf ! o dată, buf ! de două ori buf ! de trei ori și tot așa. „Măi, zice iepuroiul, dar ce, eu parcă nu pot face ca berbecul ?” Și gata, își ia vînt de departe și boaf ! și el, cit se poate de tare, cu capul în copac ! Acu, ce-ți dă prin minte ? Atît de zdravăn s-a izbit bietul prostănac, că i-a intrat aproape jumătate de cap în copac ! Măi, al dracului ! Dă el să scoată scăfirlia înapoi, adio ! Trage, se zmuncește, îl doare, începe a răcni și-a plinge de durere, nimica. Atunci ce-ți închipuiești că se-ntîmplă ? Berbecul cel cu coarnele frumoase îmbelciugate se apropie de iepuran și cînd vede că nu poate să-l scoată afară, hiț ! îl apucă solid de urechi și trage și trage de ele pînă, of, în sfîrșit, l-a salvat. Salvat, salvat, dar de-atunci încoace iepuroiul acela și toți iepuroii de după dînsul, toți au urechile lungi, lungi ca la măgăruși. Asta-i povestea ! Tu nu știi chiar-chiar nici măcar o povestioară ?

— Parcă știam eu vreo cîteva, am zis.

Și am prins, pe urmă, să le întemeiez, una cite una, așternîndu-le apoi pe hîrtie și oferindu-i-le, rînd pe rînd, ca pe niște fantezii ale ei, Ilenei.

OUL NĂZDRĂVAN

Au fost odată un moșneag și o babă, amîndoi tare săraci. N-aveau pe lingă casa lor decît o găinușă. Dar, să vezi ispravă : nici măcar de ouăle găinii n-aveau parte și bucurie ! Numai ce le oua, că nu știu care le și fura din cuibar.

Azi așa, mîine așa, pînă ce, într-o bună zi, baba ca baba, moșneagul, însă, nedumerit de ce nu poate găsi niciodată ouăle găinii, se puse la pîndă în dosul cotețului. Și ce să vezi ? De îndată ce se ouă găina, oul începu să se rostogolească repede, tot mai repede și ieși astfel afară, pe drum. Moșneagul, fuga după el, nu șagă.

Dădu să-l prindă. Voia să-l mănince, că nu-și indulcise sufletul de cine știe cînd cu un ou. Dar, tocmai cînd să pună mîna pe el, oul, care se vede că era năzdrăvan, îi spuse :

— Lasă-mă moșule, să mă duc, c-apoi rău n-o să-ți pară.

Iar moșul se induplecă.

Și pornește oul pe drum. Și merge... și merge de-a dura... și deodată, hop ! numai ce se întâlnește cu un rac.

– Unde te duci, măi oule ?

– Ia ! Mă duc la bine, hai și tu cu mine !

– Hai ! zice racul și se ia după ou.

Merg ei așa ce merg, pînă ce, iacă, se întâlnesc cu un șoricel.

– Unde te duci tu, măi oule ? întreabă șoricelul.

– Ia ! Mă duc la bine, hai și tu cu mine !

– Hai ! zice șoricelul.

Și pornesc tustrei la drum, chicotind și hîrjonindu-se.

Și cum merg ei, numai ce se întâlnesc cu o pisică.

– Unde te duci, oule, cu cei trei tovarăși ?

– Ia ! Mă duc la bine, hai și tu cu mine !

– Hai ! zice mița, și pornesc toți înainte.

Merg ei o bucată de vreme, cînd iacă, se întâlnesc cu un cocoș pintenat.

– Bună ziua, oule ! Da' unde te duci cu droaia ceea după tine ?

– Ia ! Mă duc la bine, hai și tu cu mine !

– Hai ! zice cocoșul, și merg toți cinci înainte, spre pădure.

Cînd, la marginea pădurii, numai ce dau de un țap.

– Da' unde fugi, cu voinicii după tine, măi oule ? zice țapul.

– Ia ! Mă duc la bine, hai și tu cu mine !

– Hai !

Nu întîrziară mult la vorbă și, mergînd de tovarășie, intrară în pădure. Și cum mergeau ei așa, numai ce zăresc undeva o casă părăsită. În casa aceea stăteau doisprezece vulpoi hoțomani. Oul cotește acolo și pășește peste prag înăuntru. În casă, nu era nimeni. Vulpii plecaseră după pradă. Cum intră, oul le spuse celorlalți :

— Eu, măi, mă bag în cenușa din vatră ; tu, șoricelule, să te viri în gaura aceea de sub pirostrii ; tu, racule, să te bagi în ceaunul cu apă ; tu, pisică, să stai pe cuptor ; cocoșul să se urce în gaura podului, iar tu, țapule, să stai ascuns în tindă, după ușă !

După ce le arată oul ce au de făcut, se așezară tăcuți la locurile lor. Într-un tirziu, numai ce vin vulpoii cei hoțomani. După ce mai umblă ei cît umblă prin casă, unul din ei vrea să facă focul și se duce la vatră să imprăștie spuza.

— Puff ! numai ce pufnește o dată oul și-l improașcă pe vulpoi cu cenușă drept în ochi. Un frăține de-al vulpoiului dă fuga să ia apă din ceaun, să-l spele pe la ochi pe cel care aproape chiorise de durere. Atunci, racul îl prinde de labă și-l strînge cît poate în clește.

— Ți... ți... ți... face șoricelul dintr-un ungher. Iar mița din cuptor numai ce începe și ea :

— Miau-miorlau !...

Speriați de tot, vulpoii dau buzna pe ușă. Cînd să iasă afară, numai ce se repede cocoșul : „Cucuriguu !” Iar țapul începe și el a-i lovi cu coarnele. Vulpoii nu mai au încotro și o iau la goană și fug, fug, de le scapără călcîiele. În urma lor, oul își ia tovarășii de drum și trage o raită prin ograda vulpoilor, prin cotețe, prin pod. Găsesc sumedenie de orătănii furate de vulpoi : găinușe, rațe, giște și curcani ; iar hambarul gema de saci plini cu boabe de mei și porumb.

Și se întoarce oul acasă, aducîndu-le și moșnegilor cîte ceva să-și mai bucure și ei zilele. Și de atunci, în mare cinste a trăit el la casa acestora !

Și iacă așa-i povestea : frumușică, frumușea, minciunică, minciunea.

O POVESTE PESCĂREASCĂ

Într-o dimineață, undeva tocmai în balta Brăilei, ședea pe malul apei un pescar cu undița. Avea o undiță cu trei cîrlige și o tot arunca în apă, cu gînd să prindă măcar un cărășel, un biban, un lin, o caracudă sau alt pește.

Peștele însă nu se arăta de nicăieri. Din cauza asta, plictisit de cît stătuse degeaba, pescarul se hotărî să se ducă acasă cu torba goală. În clipa aceea, pluta undiței se mișcă, pescarul trase repede și mare îi fu bucuria cînd în cele trei cîrlige văzu trei pești dolofani. Era o crăpoaică grasă și grea, care avea aproape două kilograme și, pe lingă ea, se mai nimeriseră și doi crăpușteni din cei zvelți la trup și dulci la carne.

Cum puse pescarul mina pe ei, cei doi crăpușteni începură a sări și a se zbate, zicînd către mama lor, crăpoaica :

- Uite, mamă, ne-a prins !
- N-aveți teamă ! le răspunse crăpoaica.

Pescarul i-a luat pe tustrei, i-a virit în torbă și a pornit acasă. Odată ajuns acasă, dădu peștii în grija soției sale care se și apucă să-i pregătească pentru mâncare.

— Uite, mamă, ne spală ! începură să zică cei doi crăpușteni, înotînd, pe lingă crăpoaica, în castrolul cu apă.

— N-aveți teamă, le zise mama lor.

— Uite, mamă, ne rode de solzi, urmară a mai spune crăpuștenii.

— N-aveți teamă, o auziră ei pe mama lor.

— Uite, mamă, ne taie !

— N-aveți teamă.

— Uite, mamă, ne sărează.

— N-aveți teamă.

— Uite, mamă, ne frige.

— N-aveți teamă !

Nevasta pescarului prăji crăpoaica și puii în cratiță, apoi aranjă masa și, împreună cu soțul ei, începu să mănince.

— Uite, mamă, ne mănincă ! începură iar cei doi crapei.

— N-aveți teamă ! făcu din nou crăpoaica.

— Uite, mamă, beau apă !

— N-aveți teamă !

În clipa aceea, pescarul puse pe masă o sticlă cu vin roșu și turnă umplînd două pahare.

— Noroc, nevastă ! zise el către soție.

— Noroc, bărbate ! îi ură femeia.

Cei doi crapei strigară deîndată :

— Uite, mamă, beau vin !

Crăpoaica oftă și zise :

— Ei, dragii mei copii, de-acuma s-a sfîrșit cu noi. Ne prăpădim și murim cu toții !

Și așa s-a și întîmplat.

ȘI UNA VÎNĂTOREASCĂ

Într-o seară de iarnă, mergeau cu o astromavă cosmică, de pe Pămînt pe planeta Marte, mai mulți tovarăși. .

În compartimentul în care se aflau cu toții era cald și bine și oamenii stăteau de vorbă, povestind, așa, ca să li se pară că trece vremea mai repede, fel de fel de întîmplări.

Astronava urca vertiginos și trecuse de Lună, cînd unul din călători ținu musai să le istorisească și el celorlalți ceva nemaipomenit.

— Spune, bre Hosu, îl îndemnară tovarășii de drum.

Cel pe care îl chema Hosu, cunoscut ca un vestit vînător ce era, tuși și-și dresе astfel glasul și porni a spune niște năzbitii și niște năzdrăvănii de înghețau apele, nu alta.

— Într-un rînd, mai an iarnă, zice Hosu, m-am dus cu mai mulți prieteni la o vînătoare, într-o pădure de-aproape de Cîrlibaba. Acolo, după ce ne-am pus noi în de noi la cale și am încărcat

puștile, ne-am rinduit fiecare în câte-un tufiș, așezându-ne liniștiți la pîndă.

Nu tare departe, se auzeau glasurile gonașilor, niște oameni dintr-un sat, care hăituiau și stirneau din birlog animalele sălbatice, minindu-le în calea noastră, a vînătorilor.

N-am stat mai mult ca la jumătate de ceas, cînd, la vreo treizeci de metri de tufișul în care eram pitit, s-a auzit o dată poc ! de-au clocotit munții și s-a cutremurat întreaga pădure, răscolind de pe jos, de sub copaci, un vârtej de frunze moarte. În aceeași clipă, cînd s-a auzit detunătura ceea zdravănă de pușcă, eu, care în viața mea n-am pus măcar o țigară în gură, m-am pomenit, fără de veste, cu o lulea aprinsă drept între buze.

M-am uitat speriat în dreapta — nimic, nu se zărea nimeni. M-am uitat în stînga — acolo, ce să vezi ? Din cauza împușcăturii nu știu cui, luleaua unui bătrîn vînător, care stătea așezat la pîndă, tocmai la o distanță de mai bine de o sută de metri, îi sărise cit colo dintre dinți, nimerind la iuțeală exact în clanță la mine. — Ce era să fac ? urmă Hosu pătărania. M-am ridicat, în picioare, am prins să pufăi din lulea, scoțînd vâlătuci de fum albastru pe nas și pe gură și pășind incetinel mai către lumină. N-am mers nici zece pași, că de undeva, ca ieșii din zăpadă, se iviră înaintea mea, zburînd plini de spaimă și mergînd aliniați pe două rînduri, vreo 80-90 de gotcani. Pun pușca imediat la ochi, ochesc și pac ! trag — cad șase cocoși de munte dintr-un foc.

Țintesc din nou, pac ! Și mai cad șase găini ! Trag iar, pac ! pac ! și se rostogolesc din nou și pică alți șase gotcani. Mai trag o dată și nimeresc alți șase. Încep a-i aduna de pe jos, îmi scot șireturile de la bocanci și-i leg bine pe toți de cele 48 de

picioare ale lor, scot cureaua de la pantaloni și-i leg, atîrnîndu-i după git, 12 într-o parte, 12 în cealaltă, și dau să plec.

Abia însă am schițat un pas, cînd simțesc o dată că buf !, se și bufnește ceva peste spinare și fiști ! mi se strecoară printre picioare. Am dat să cad, cînd colo, ce credeți că mi se întîmplă ? M-am trezit călare pe spinarea unui huiduman de porc mistreț. Acesta fugise de frica hăitașilor și acum gonea cu mine, înpăimîntat, de nu-i ajungeau picioarele, așa fugea de iute.

De frică să nu cad jos și să mă calicesc, m-am apucat cu nădejde de urechile lui și cum eram cu gotcanii grei ca plumbul în spate, mină galop, dar mină, nu șagă, de douăla pămîntul, mină ca vîntul care îmi vijiiă pe la urechi.

Să fi alergat așa vreo 20-30 de kilometri prin pădure, cînd ce-mi vine în gînd ? Să apuc pușca și să trag în mistreț, nu aveam cum ; să mă las dus așa călare, tocmai cine știe unde în ce pustietăți, în birlogul mistreților de la Cîrlibaba, să mă spintece ei în de ei acolo și să nu mai rămînă din mine nici piele, nici ciolane ? Nu mă bizuiam.

De asta, nici una, nici două, mă întind înainte și mă aplec de cerbicea mistrețului și-l mușc gospodărește ; întii înfig dinții în slăcina și-n carnea lui și string și string, mușc cît ce pot, din vîna gitului, de mi se umflă ochii cît cepele.

Cît ai număra pînă la zece, i-am băut aproape tot singele, în afară de cel care se scursese pe jos, așa încît mistrețul se vlăgui, se muie, se poticni și căzu, moale, într-o margine de cărare.

Am descălecat de pe spinarea lui țepoasă, am scos de la briu și am înfipt în el cuțitul, l-am tăiat

frumos, i-am jupuit pielea, l-am afumat și, pînă-n seară, la un foc mare pe care l-am înjghebăat chiar în cărare, l-am și făcut tot pastramă.

— După aceea, încheie Hosu istorisirea, l-am urcat în spate și împreună cu cei 24 gotcani am pornit-o bucuros spre casă. De-atunci, mă știe toată lumea, fiindcă unu-i Hosu.

— Hosu-lăudărosu, adăugă rizind unul din ascultători.

Și adevărat e, altul ca Hosu-lăudărosu' mai rar vinător pe lume !

NEGUSTORUL DE OCAZIE

Era o vară fierbinte, cu cer cum e floarea de cicoare de albastru și cu văzduhul încins de nădușeală, ca și cînd de sus, din slava înalturilor, ar fi plouat cu jăratec. La un timp ca acesta, drept la vremea amiezii, un prieten de-al meu, unul Adi, care era de felul lui marinar, se găsea tocmai undeva pe-un tărîm al Africii, aproape de briul pămîntului. Aci, în miezul zilei, ți se coc creierii în cap de căldură și curg rîu sudorile de pe tine ! La un asemenea ceas și prin astfel de coclauri, Adi se îndrepta, mergînd pe jos, printr-o pădure, spre vaporul lui aflat în port pe coasta oceanului. Om foarte negustoros, pus pe afaceri din care să cîștige bani ciți mai mulți din nimica toată, amicul meu Adi coborîse dis-de-dimineată de pe puntea vaporului și, luînd-o la picior spre un orășel pe care îl zărise ridicîndu-se la o depărtare de cîțiva kilometri, care îi era planul ?

— Poate nimeresc să cumpăr de-acolo vreun chilipir, ceva care e mai ieftin pe-aci și pe care ocașă, odată întors în țară, o să capăt bune parole!

Cu gândul acesta de a se căpătui și de a se pricopsi, Adi bătu calea pînă la micul oraș și, tirguindu-se ba ici, ba dincolo, prin piață, izbuti ca, în cele din urmă, să cumpere de la oamenii negri din partea locului, aproape pe nimica toată, 14 fesuri. Nici mai multe, nici mai puține. Erau 14 fesuri roșii ca focul, de-a mai mare dragul. Mulțumit în sinea lui, Adi le viri pe numai treisprezece din ele în sacul de excursie pe care îl avea cu el, cel de-al patrusprezecelea fes roșu, îndesindu-și-l în cap. După aceasta, fudul nevoie mare, cum era, o apucă îndărăt deîndată, spre vaporul de la care plecase. Nu merse prea mult, fiindcă soarele arzător al continentului african îl moleși și-l sili să-și încetinească pașii. Cu mare greu, mai străbătu o bucată de drum cînd, ostenit cu totul și toropit, ajunsese în mijlocul pădurii înalte și dese prin care trecuse dimineața. Aci, Adi se opri și, cu gând să se odihnească și să mai prindă puteri, se culcă la umbra unui copac stufos, așezîndu-și alături sacul cu fesurile roșii. Nu bine se lungi jos, că îl doborî somnul și ațipi. Pe cînd dormea el mai bine, din adîncul codrului tropical se iviră, una după alta, mai bine de zece maimuțe. Se apropiară tiptil de Adi, dezlegară cu băgare de seamă sacul și fiecare înșfăcînd dinăuntru cite un fes, fugiră înapoi, în preajmă, cocoțîndu-se pe cren-gile copacilor și care de care împodobindu-și capul cu cite o roșie ca para focului și țuguiață bonetă și hlizindu-se, ele în de ele, bucuroase.

Să fi trecut o oră, poate și mai bine, de cînd Adi dormea somn adînc, cînd, în sfîrșit, se trezi și căscînd ochii mari în juru-i, ce să vadă? Mindrele

lui fesuri nu mai erau la locul lor. Le văzu însă imediat în cap la cele 13 negre maimuțe.

— Vai-leu, hoții ! strigă Adi. M-ați jefuit hoților, hoților ! Ajutor, hoții !

Și dă-i cu strigătele deznădăjduite, dă-i cu văicăreala, dă-i cu plînsul. Cum se jelea el așa și țipa ca din gură de șarpe după ajutor, iaca se brodește că se arată pe drum un african. Adi, cum îl vede, îi aține calea și s-apucă a-i povesti tot necazul, arătînd cu mîna spre maimuțele care îl prădaseră și care acum parcă îi făceau în ciudă nevoind nici în ruptul capului să se scoboare de pe crengile copacilor și să-i dea îndărăt roșiile bonete țuguiate de care erau foarte încîntate. Africanul, ce să facă ?

— Ia dă-mi puțin fesul dumitale încoace, negustorule ! zise el, adresîndu-i-se lui Adi.

Adi, nepricepînd nimica, i-l dă numaidecît.

— Poftim, zice.

— Mulțumesc, făcu africanul și-și puse boneta roșie în cap, cumpănînd-o și așezînd-o ba pe-o ureche, ba pe cealaltă, ca să-l vadă maimuțele.

Acestea, nedumerite, îl priviră și, una cite una, îi urmară repede exemplul; fiecare din ele imitîndu-l pe african și potrivindu-și ca și el fesul. La un moment dat, pe cînd toate se făleau astfel, una voind să fie și să arate mai brează decît cealaltă, africanul apucă fesul pe care-l avea pe cap și îl azvirli cit colo, departe. Maimuțele, de sus, din copaci, și ele, aruncară jos, cit ai zice pește, toate fesurile. Omul atîta și aștepta. Le adună unul cite unul pe toate și i le dădu din nou în primire lui Adi.

— Poftim, zise el. Ține-ți marfa acasă, negustorule !

Adi, negustorul nostru de ocazie, îi mulțumi și zise :

— Negustor prost ca mine, mai rar ! Tot mai bine e să fii marinăr ! Și porni către vaporul de pe coasta oceanului, hotărît ca, păstrindu-și un fes pentru el, ca amintire, să le ofere cadou, pe toate celelalte treisprezece, tovarășilor lui marinari și să nu se mai încurce în negustorie cît o fi el și-o trăi.

UN SFAT ÎNTELEPT

În pustia unor negre codreturi de foarte odinioară, cu cetină întotdeauna verde, într-un colț desfătat de o poiană smălțuită vara de flori și colindată de miresme, trăiau în liniște, la casa lor, doi oameni tineri și fericiți, el păstor, ea păstoriță. Toate le mergeau în plin și cu folos, după pofta inimii și după iscusința minții, nu dușmăneau pe nimeni, nimeni nu le purta pică ; dimpotrivă, toți cei care îi cunoșteau le arătau deschis prietenie și îi prețuiau ca pe două ființe omenești care se înțelegeau de minune unul cu celălalt, care se iubeau și care nu-și doreau alta decât sănătate, putere de muncă și noroc ca să viețuiască astfel în deplină fericire cât mai mulți și mai înrodiți ani de viață. Numai că, după nu prea îndelungată vreme, păstorul, întorcându-se acasă într-o seară de primăvară, cu cioporul lui de oi, s-a supărat din senin, el știe din ce pricină, pe nevastă-sa, i-a trântit câteva vorbe aspre de ocară, s-a supărat foc, a plecat și dus a fost. L-a așteptat

păstorita o zi, o săptămână, o lună. El, însă, nicăieri. Din cîte a aflat ea după aceea, s-a zvonit că soțul ei o părăsise fiindcă, între timp, se îndrăgostise alt-undeva, de altă femeie. Nevastă-sa, necăjită din cale afară, a lăsat turma de mioare și a coborît în satul baștinei ei de sub poala munților împăduriți, plîngîndu-se părinților și rudelor, întrebîndu-i ce anume trebuie să facă spre a-și recîștiga soțul și cercetîndu-le la fiecare povață. În cele din urmă, dînd urmare îndemnului cuiva dintre neamuri, a urcat într-o duminică, undeva în rărișul de sub muntele vecin cu cel pe al cărui tîpșan își păștea oile și s-a înfățișat acolo, înaintea unui foarte bătrîn pădurar.

— Ce să fac, moșule? îl întrebă rugătoare, istorisindu-i cu lacrimi în ochi ce nenorocire i se întimplase.

Moșneagul o ascultă cu luare aminte și i-a spus:

— Mai vino la mine duminica viitoare, nevastă. Pînă atunci, eu, cît m-or ajutama mințile, am să mă gîndesc ce trebuie să faci pentru ca bărbatul să se întoarcă acasă!

— Ce sfat îmi dai, moșule? reveni și-l întrebă femeia peste o săptămână de zile.

Bătrînul pădurar, care de mult trăia singur în pacea cuprinsurilor aceluia pisc de munte, se gîndi și se chibzui în sinea lui, apoi o sfătui cum se pricepu el mai bine.

— Ascultă, femeie, slobozi el glas înțelept și zise: N-ai să reușești să cîștigi din nou dragostea soțului tău pînă n-ai să prinzi de musteață lupul cel sur care știi că mereu cutreieră hățișurile codrilor aceștia și care-i grozăvit de rău și de apucat!

Păstorita înlemni de spaimă și abia mai zise:

— Vai, dar cum pot să fac eu una ca asta?

— Nu știu, răspunse bătrînul și singuraticul pădurar.

Și cum altă vorbă nu mai auzi din gura lui, păstorița se posomori la chip, i se innegurară ochii de omărăciune, se întristă nespus și se duce în drumul ei bătută de ginduri. Ajunsă la turma ei de oi, își frămîntă mintea în fel și chipuri. Pîndi, în vreo citeva rînduri, de departe, lupul cel sur și înrăit, se înspăimîntă văzîndu-l, dar, după o săptămînă, se hotări să pășească la o mare și îndrăzneată încercare. Tăie, de cu seară, un miel din turma pe care o avea, îl jupui de piele și de a doua zi dimineța îl luă cu ea și îl puse jos pe o potecă dosnică din pădure, pe unde văzuse că trece de-obicei lupul. Îl așeză astfel cu băgare de seamă în calea sălbătăciunii și se ascunse, nu prea departe de-aci, să vadă cum anume are să se perinde treaba. Lupul cel sur la pâr, o fiară bătrînă, dar încă în putere, se ivi peste puțin pe hațașul lui. Înălță capul și amiroși prelung, după care, văzînd halca aceea de miel în cale, se repezi lacom și flămînd, infulecînd la iuțea totuși și cărăbănîndu-se în codru. A doua zi, tot dimineța, păstorița puse, în același loc, alt miel, gata tăiat și acesta și se feri ceva mai departe, așteptînd să apară iarăși lupul. Acesta, călcînd alene, se arătă din nou la pomană. Mîncă fără grabă mielul și cînd auzi prin preajmă o trosnitură de vreasc, ridică ochii și zări și femeia, la care rinji leneș, descoperîndu-și colții, dar văzîndu-și de rostul lui.

A treia zi, cînd reveni pe potecă, după cum îi dădea ghies năravul, bătrînul lup nu mai era chiar atît de pofticios și nici motive de furie nu avea, așa încît, cîtă cu privirile în lături să vadă femeia. O deosebi pe aceasta aproape, după o tufă, dădu din coadă, după care se ospătă cu mielul și plecă.

A patra zi, tot dimineața, lupul gustă ce gustă numai dintr-un but de miel pe care-l azvirlise, de la vreo zece-unsprezece pași, femeia, și se lăsă jos să se odihnească și iarăși porni satisfăcut să miște din coadă. În a cincea dimineață, lupul se înfățișă, ca de obicei, în hățiș și așteptă astfel pașnic pînă cînd păstorița, ieșind din preajma lui, începu să se apropie de el, întinzindu-i cu mîna cite-o bucată de carne. Cînd osteni mincînd, lupul se întinse pe burtă, iar femeia prinse curaj și așezîndu-se și ea lingă el, îl servi mai departe. Ba se încumetă să-l mîngîie ușor cu mîna de cîteva ori pe spate, apucîndu-l după aceea, alintător și de mustață și izbutind să-i smulgă din ea două fire, fără ca fiara, aproape adormită, să mirie și să se sinchisească.

După-amiază, păstorița urcă muntele la bătrînul pădurar și cu sufletul la gură, îi povesti pe îndelete totul.

— De-acum încolo, femeie, — zise moșneagul cu împăcare în suflet, nici eu, nici nimeni altcineva nu are atîta mare putere ca tine. După cele cite ai izbutit să faci din lupul cel sur, ca să-ți reciștiți de-acuma înainte bărbatul e-un fleac, e-o floare la ureche ! Fii sănătoasă și du-te în pace, de-ți vezi de rostul tău de nevastă. Păstorița îi mulțumi pentru sfat și plecă cu inima în ea ticăind de încredere și de bucurie.

O PĂȚANIE VECHĂ

Atita avere, mare și mică, avea, la vremea vremii lui, moș Calistru lingurarul, la casa lui în care își trăia anii cărunțelor : o slăbătură de vacă și un hodorog de măgar !

Încolo, nimic ! Baba îi murise de mult, lăsându-l fără pereche pe lume ; anii grei îi încovoiaseră spinarea și-i albiseră capul, oile i le înecaseră, într-o toamnă, apele Prutului sărite nebune din matca lor, găinile, cîte îi scăpaseră de dihor, îi pieriseră din pricina unei buduhoale de boală păsărească, porc nu avea, ciine, nu ! Atit îi mai rămăsese : văcuța care îl împărțea cu cîte o ulcică de lapte dulce, și în plus, măgarul. Măgarul, pe care încărca desage de linguri meșterite de miinile lui toată iarna, din lemn moale de paltin ori de cireș, ca să le vîndă apoi, peste an, prin toate tirgurile din apropiere, pentru un sac de făină. Din asta trăia. Trăia cum trăia și era cum era, destul de mulțumit, mulțumind cerului că-i ține dobitoacele cu zile și rugîndu-se pentru sănătatea lor cît mai îndelungată.

Dar, pe la un început de octombrie, cînd vaca trebuia să fete, să vezi nenorocire : vaca se sminti pe dinăuntru, o rări cu mîncarea și, peste cîteva zile se îmbolnăvi și căzu de pe picioare. Moș Calistru, negru ca pămîntul de inimă rea și de supărare, porni să se roage, în legea lui, implorînd slava cerească să-i însănătoșească vaca numaidecît ; căci, altminteri, e nevoie mare : nu are nici el rost să-și mai tîrîie zilele și să se tot închine. Vaca, însă, a gogit cit a gogit și, într-o dimineață a pierit, săraca !

— Doamne, doamne, — începu să se roage, cu crîncenă indurerare, moș Calistru — mai bine decît să-mi iei vaca, moară șontorogul cel de măgar. Învie-mi, tată, vaca și moară măgarul !

Măgarul însă mai avea de trăit. Vaca nu ! Descumpănit cum era, moș Calistru, încredințat că vie din moartă nu se mai face, a alergat la niște vecini, niște sărmani lingurari și ei ca și el, chemîndu-i să-l ajute s-o îngroape.

— Oameni buni, — le ceru el sprijin. Mi-o pierit măgarul ! Doți-mi o mîna de ajutorință să-i sap groapa și să-l bag în pămînt !

— Nu-i măgar, e vacă ! au zis vecinii.

— Sigur ?

— Sigur !

— Și ce-i de făcut ? îi întrebă moș Calistru.

— Să ne plătești lucru ca pentru vacă, nu ca pentru măgar ! i-au pus condiții vecinii.

— Of, mare dumnezeule, suspină și zise moș Calistru. Eu gindeam că dumitale, cel de sus, pe care te-am rugat atîta, le știi și le poți pe toate. Dar văd că pînă și niște bieți lingurari fac mai bine deosebire dintre un măgar și o vacă ! Adio, doamne ! Eu, fără vacă, cu dumneata nu mai stau la discuție de-acum încolo. Amin.

PUIUL DE URS

Trăia odată, undeva, sus în munții Rodnei, împreună cu mama lui, un pui de urs mic, mic și care încă nu știa să meargă.

Și totuși, tare ar mai fi vrut să se miște și el măcar de ici, colo !

Numai că, ce se întâmpla ! Filozof din naștere fiind, după cum se socotea el, toată ziua sta tolănit și visa, se gîndea la foarte grele probleme.

— Morrrr, moor ! mormăia el, ceea ce însemna adicătelea că se întreabă ce anume este viața și ce o fi moartea.

— Imm, 'imm ! miriia el, adică era cu gîndul la problema mîncării.

Și astfel ursulețul nu îndrăznea să riște a schița măcar un singur pas fără a fi mai înainte de asta pe deplin asigurat de legile care îndrumă umbletul de ici colo al urșilor. În privința asta, se întreba mereu :

— Cu care labă să pornesc 'oare ? S-o iau întii cu dreapta, de dinainte ? ! S-o pornesc cu laba stîngă, de dinapoi ? Ori cu amîndouă labele odată ? ! Hm ! ?

Se putea foarte bine ca ambele soluții să fie bune, dar cu care din ele să înceapă? Mă rog, multe probleme grele pentru un biet ursuleț.

Stînd și gîndindu-se atîta, cu cazna minții, nici nu-l mai ajungea capul să filozofeze, pînă la capăt, adică să ajungă la o hotărîre. Necăjit cum era și desperat, ceru într-o zi sfatul mamei sale. Ursoaica, însă, trebuie spus că nu pricepea mai nimica din deșteptăciunile și din sprintenelile lui filozofice. Atît numai, cunoștea perfect măcar ceea ce se poate ști cu privire la arta mersului.

De asta, ca o bună mamă ce era, se strădui deîndată să pună capăt cugetărilor inutile ale odraslei sale.

— Tu, micul meu copil, cam bați cîmpii! îi zise ea, fără nici un ocol. Ia mai taci din gură și șterge-o imediat afară din birlog! urmă ea a-i spune și a-i porunci cu prefăcută asprime. Înainteee, marș!

Ursulețul se sperie puțin, dar se supuse și se urni din loc. Mai întii, cum se mișcă din loc, cum și luă un mic trîntai; pe urmă însă, se ridică, se hlobăni într-o parte și alta și se legănă, stăpinindu-se cu șovăieli într-o singură labă, dar foarte repede apoi se simți mai în siguranță, pomenindu-se, după aceea, că face primii pași și că merge.

„Uite, se minună el în mintea lui puțină și zise, numai pentru sine ursulețul nostru. Uite, mămico, pășesc ca și cînd m-aș fi născut ca să merg!”

Și parcă nici nu-i venea a crede că era el, cu toate că, desigur, el era! Atîta numai că, ocupat numai și numai cu teoria filozofică, puiul de urs încă nu încercase, în chip practic, să umble pe picioare măcar cit de cit, altfel, de mult ar fi băgat de seamă că poate și el învăța să meargă!

FLORICĂ DE LUMINĂ

Nu anul acesta !
    Și nici anul trecut !
    Nici cu cinci ani în urmă !
    Cu mai mulți !

Să fi trecut ca la câteva sute de primăveri de-atunci !
De câteva sute de ori la rînd au înflorit nevinovații
ghiocei și brîndușele, și viorelele, și ciuboțica-cu-
cului ! De câteva sute de ori în șir au tot venit pe la
noi, și s-au dus înapoi în țările calde, cocoarele și
cocoștii !

Și tot în atîtea rînduri și-au pus cercei la urechi
zarzării, caișii, cireșii, merii și perii, îmbrăcîndu-se
fiecare cu bogate frunzeturi și împodobîndu-și cren-
gile darnic, cu poame dulci, ispititoare.

E mult, așadar, de-atunci !

În vremea aceea, într-o surizătoare și veselă pri-
măvară, cam ca aceasta, desfătă de soare mîn-
giietor, de tarafuri de păsări cîntătoare și de boarea
subțire a vîntului ușor și șăgalnic, care adie holdele

de verzi și întinsele grine și alintă zulufii livezilor și pletele viilor — pe-atunci, trăia undeva într-un colț al țării o fetișcană zimbitoare ca o floare de răsură și pe care o chema Draga.

Era încă mică, nici nu avea șapte ani impliniți și arăta cam puțintică la trup și cam slăbuță. Era însă frumușică și, mai ales, se dovedea tare cuminte și tare harnică. Toată ziua lucra cu tragere de inimă, ajutându-i pe bunicii ei la care stătea și care erau foarte înaintați în bătrînețile lor cărunte. Părinții fetișoarei muriseră amândoi, tocmai cînd ea avea un an, așa încît, rămasă orfană și fără frați și surori și fără alte rude, Draga le purta acum de grijă bunicii, stîndu-le la îndemînă cu de toate. Ea mătura prin casă, ea aducea apă, ea mulgea vaca, ea pregătea de mîncare, ea spăla, ea prășea, ea secera, ea se ducea la măciniș la moară, ea le cocea piine, ea singură era nădejdea și stilpul casei. Nu ar fi stat măcar o clipă locului să se odihnească, așa precum nu stă în loc apa Dunării !

Toată ziua muncea cît șapte.

Seara, în loc să se culce și să doarmă somn dulce, cum punea capul pe pernă și lipea geană de seamă, cum începea să viseze. Visa astfel cîte și mai cîte mari orașe și mîndre palate, cu clădiri înalte și ademenitoare, cu geamuri luminoase, dînd către străzi curate și drepte, împodobite cu straturi de ochioase flori și de verdeață, cu arbori în putere, rotați și umbroși, aliniați pe marginea trotuoarelor, cu lume multă și plină de bună-voioșie, ieșită seara la plimbare, cu copii zburdalnici, care să se joace — visa bunătăți felurite din care ar fi voit să guste, mă rog, multe și minunate lucruri treceau prin căpșorul ei toată noaptea.

Azi așa, mâine așa, într-o zi de toamnă, bunica fetei se îmbolnăvi greu și căzu la pat de suferință, fără speranță de însănătoșire. Nu trecu mult și bătrina închise ochii. Peste puțin, de amar și de inimă rea, de scîrbă, cum s-ar zice, bunicul începu și el să tinjească și să se simtă din ce în ce mai rău. Slăbea mereu văzînd cu ochii și abia putea duce la gură o ceașcă de apă.

Orice rare și scumpe bunătăți i-ar fi pus nepotica lui dinainte, degeaba; nici nu se atîngea de ele. De-un singur lucru îi era poftă:

— Dacă aș avea să mănînc măcar o bucățică de limbă de greier, hotărît, m-aș face îndată sănătos! i-a mărturisit fetei bătrînul.

Draga, inimoasă cum era, cum a auzit de dorința bunicului, cum a și plecat repede de-acasă, ducîndu-se să caute un greier.

Afară erau încă troiene de zăpadă, așa încît biata noastră copilă a trebuit să meargă cale lungă-lungă și grea, înfruntînd minia iernii și umblînd aproape trei luni în șir pînă să dea de locuri unde era primăvară.

Odată ajunsă aci, frîntă de oboseală, precum era, se întinse jos, pe o pajiște cu iarbă și adormi. Visa iarăși orașe mari și palate, cînd, deodată, simțînd o înțepătură usturătoare în obraz, se trezi „cît ai zice pește”. Ființa care o mușcase era o gînganie slabă de greier flămînd, care zdrăngănea acum liniștit dintr-o scripcă. Draga dădu să pună mîna pe el numaidecît, dar și-o retrase imediat, în aceeași clipă. Mai cu agerime decît ea, din iarbă căscă gura un șarpe fioros, gros cît mîna și lung de trei metri, și care făcu o dată hop! și înșfăcă greierul de-o aripă. Draga fugi de pe pajiște și prinse să plîngă, căutînd alt greier.

Între acestea, gingania care mai înainte o ciupise pe față de obraz, se zbătea să scape din gura șarpelui și se ruga de el, zicându-i :

— Frate cu tine mă fac, numai lasă-mă cu viață !

— Dacă nu vrei să-ți iei rămas bun de la viață — îl amenință șarpele — jură aici că ai să faci tot ce-am să-ți spun eu !

— Ce să fac ? întrebă slăbătura de greier.

— Să-mi spui drept și adevărat așa, urmă șarpele : de la atâtea viețuitoare cite-s pe fața pământului și de la care ai avut ocazia să sugi, al cui singe socoți că e cel mai dulce ?

— Îți spun ! țopăi greierul bucuros. Chiar acum îți spun. Iacă-ți spun ! mai zise el, în vreme ce șarpele îi dădu drumul de aripa de care-l ținuse.

— Bine, te-ascult, zise șarpele.

Greierul își mai trase suflarea, se așeză alături pe creanga unui corcoduș și începu să istorisească :

— Păi, eu cunosc, frate, și ce gust anume are singele și la oaie, și la vită, și la capră, la iepure, la cal... însă cel mai dulce și mai dulce, că doar m-am înfruptat din el ceva mai înainte de-a te întâlni pe tine, cel mai dulce este...

Nu-și isprăvi vorba că, din spatele lui, de pe altă creangă a corcodușului, unde stătuse și auzise totul, o rîndunică se repezi cu ciocul la gura lui căscată și hîrști ! îi smulse limba, zburînd apoi cu ea în plisc cît colo.

Șarpele, de jos, din iarbă, unde se întindea la soare, nici nu băgă de seamă.

— Ei, spui o dată sau nu spui ? se uită el și-l întrebă pe greier.

Greierul însă începu să lăcrimeze și să se vaiete, arătînd spre rîndunica cea care-i tăiasse limba.

– Aha, pricep, zise minios șarpele. Ahaaa, va să zică ea, lovi-o-ar glonte! Lasă, gospodino, că te-ajung eu din urmă!

Și se porni tiriș-tiriș prin iarbă după dinsa. Rîndunica, însă, caută-i urma în văzduh. Mai prinde-i coada, dacă poți!

– Mi-ai scăpat de astă dată, gospodino, zise șarpele, dar lasă că tot acum mă duc direct la cuibul tău și le sucesc gîtul la toți puișorii ciți îi ai!

Și iarăși tiriș-tiriș, o luă mai departe, într-acolo. Acolo, rîndunica tocmai sta de vorbă cu Draga noastră, întrebînd-o ce anume are pe suflet, de se jelește atît de tare și-i curg în șiraguri lacrimile pe obraz.

– Uite ce mare necaz am eu! dădu să i se des-tăinuie Draga, netezind cu palma puii rîndunicii care stăteau într-un cuib înjghebat jos, pe pămînt, lîngă o tufă de cătină.

În clipa aceea, nu departe, se auzi fișșș-fișșș! prin iarbă și rîndunica întoarse capul.

– Vai, tresări aceasta și zise: Uite, vine șarpele să-mi omoare puii. Ce să mă fac?

Draga nu se pierdu de astă dată cu firea.

– Fii pe pace, surioară, îi zise ea rîndunicii. Uite, am să ți-i scap eu; îi pun pe toți în poală și plecăm de-aci! Dacă vrei, poți să vii acasă la bunicul și-ți faci acolo alt cuib sus, sub streășina casei, să nu mai fie în stare să se urce acolo nimeni.

– Atunci, hai și-om merge!

Draga luă puii în poală și astfel porniră amîndouă, oprindu-se ceva mai departe, să vadă ce-o să facă șarpele.

Acesta, cînd ajunsese la cuib și îl văzu gol-goluț, simți că, de supărare, plesnește fierea în el, otrăvind-u-l cu totul.

Rîndunica și Draga nu se sinchisiră însă de loc de soarta șarpelui, ci își văzură în continuare de drum.

Nu merșeră mult cînd, încălecat pe-un fir de sulfină, în fața lor, mut pentru totdeauna și bîzîind mereu numai din buze, se arătă greierele.

— Stai, surioară, zise Draga către rîndunică, oprind-o, stai, să-i smulg limba.

Și-i istorisi dorința bunicului.

— Păi limba i-am tăiat-o eu, copilă, o vesti rîndunica, tocmai cînd voia dumnealui să-i spună șarpelui că cel mai dulce singe e cel de om !

Și desfăcînd aripa dreaptă, îi arătă limba greierului pe care plănua s-o dea de mîncare la pui, dar pe care acum i-o dăruî fetei.

După aceea, nu mai întîrziară cîtuși de puțin și, bucuroase amîndouă cum numai ele erau pe lume, porniră la drum, și cu limba greierului și cu puii de rîndunică, spre casa bunicului. Ajunse, în sfîrșit, aici, mare fu întristarea fetei, cînd află că bunicul murise.

A plîns ea o zi, două, în timp ce-i ajuta rîndunicii să-și clădească cuib trainic, sus, sub streășina casei; a plîns și-a treia zi, plămădînd cu lacrimi lutul din care se zidea astfel cuibul, cînd, o dată cu seara, numai ce-o auzi Draga pe rîndunică :

— Știi ce ? inceptu astfel rîndunica s-o sfătuiască. Culcă-te devreme în seara asta. Cînd ai să dormi bine-bine, ai să visezi ceva strașnic, care o să-ți bucure inima și are să-ți alunge toate supărările !

Într-adevăr, fetișoara noastră se culcă, adormi și pe urmă inceptu să viseze. Se făcea astfel că, drept în cornul casei bunicului, lingă prispă, parcă se afla, proaspăt înflorită, o prea frumoasă și fermecată floricică de lumină care scînteia mai ceva ca aurul,

de-ți lua ochii. Cu cit te uitai la ea, cu atît parcă îți era și mai dragă ! Nu era nevoie să privești la ea mai mult decît o secundă : în aceeași clipă tot ceea ce gîndeai ți se împlinea pe dată. Voiai bani, aveai bani gîrlă, să-i învîrți cu lopata ! Doreai case, case aveai, doreai sănătate, fericire, mincare, băutură, jocuri, veselie ? Aveai după cum pofteai, la iuțea, case, sănătate, fericire, mincare, băutură, jocuri, veselie. Moarte cuiva de i-ai fi dorit, de moarte avea parte.

Tot gîndindu-se așa prin vis ce anume ar vroi să i se îplinească, fetișoara parcă se trezi. Afară era ziua mare ! leși repez din casă, și, lipa-lipa, se duse drept în cornul prispei. Aici, cu totul și cu totul ca în vis, strălucind mai ceva decît soarele, înflorise proaspăt prea frumoasa și mult năzuia floricică de lumină. Văzînd astfel și privind cu ochii încărcăți de uimire la minunata floricică, fata se sperie de bucurie și se gîndi în sinea ei zicîndu-și cu negrăită teamă : „Vai, ce-ar fi dacă floricica asta ar zbură de-aici ?”

Abia își termină gîndul pînă la capăt, că floricica de lumină zbură, topindu-se și dispărînd în adîncul nevăzut al văzduhului.

Na, uitați-vă, cam asta a fost trista mea poveste ! Dar nu plingeți și nu vă pară rău, fiindcă nu-i adevărat, Draga noastră încă doarme ! Doarme sărăcuța și visează ! Visează floricica de lumină, și îl visează, asemeni, și pe bunicul pe care floricica o să-l învie, în timp ce rîndunica acolo, sus, sub streășina casei, la fereastră, stă și păzește și îi veghează somnul.

Așadar, să n-o trezim ! Să avem răbdare, că se va deștepta ea singură. Atunci abia o să vedem ce anume o să dorească Draga de la prea frumoasa floricică de lumină !

LECȚIA DE ARITMETICĂ

De mult, în urmă cu vrea treizeci-patruzeci de ani, cînd părinții noștri de astăzi abia se nășteau și veneau pe lume, undeva, departe de orașul în care trăim noi acum, tocmai sus, în creierii munților, era un sătuc izolat de lume și singuratic, în care nici cei tineri, nici cei bătrini habar n-aveau să scrie și să citească. Nu mai spun că, mai ales la socotit, la adunare și la scădere, la înmulțire și la împărțire nu se pricepeau chiar nimeni-nimeni.

Satul acela mic-mic se numea Pustoaia, iar locuitorii lui își ziceau ei între ei, și-așa le spuneau și alții, pustoieni. Acu, într-o seară, un pustoiian dintre aceștia, un bărbat ca de cincizeci de ani, sărac, cum era, și necăjit, bătu la poarta unui vecin cam de-o seamă cu el și-i zise :

- Bună seara, gospodarule !
- Bună seara, vecine, răspunse celălalt.

Vorbiră ei ce vorbiră, ba de una, ba de alta, pînă cînd cel dintîi îi spuse celui de-al doilea la ce anume a venit.

- Uite ce, gospodarule, începu el să-l roage. N-ai putea să mă împrumuți cu niște bani ?
- Cîți anume îți trebuie, vecine ?
- Cîncizeci de lei, gospodarule.
- Și cînd crezi c-ai să mi-i dai înapoi ?
- Miine, nu, dar poimiine seara, da !
- Bun, făcu celălalt, învoindu-se. Mă duc în casă și-ți aduc banii cu plăcere.

Într-adevăr, omul nostru se duse și se întoarse repede, înminindu-i vecinului 50 de lei. Erau două hirtii bătute de 25 de lei fiecare, pe care cel cu necazul le privi atent, le îndoi cu grijă și le puse binișor în buzunar, după care îi mulțumi și plecă bucuros acasă. Peste exact două zile, ținîndu-se de cuvînt, vecinul veni și bătu din nou la poarta binefăcătorului său.

- Ce este, vecine ? il întrebă gazda.
- Ce să fie, gospodarule ? Uite, ți-am adus datoria. Ține banii.

Și îi dădu o singură hirtie bătută, de 50 de lei. Cel cu facerea de bine privi lung la hirtie, o întoarse ba pe o față, ba pe alta, se scărpină la ureche și, după puțină șovăială, zise :

- Dragă vecine, nu te supăra. Eu dumitale ți-am dat două hirtii, nu ?

– Da, două, gospodarule. Recunosc.

– Dacă recunoști, apoi bagă bine de seamă : două ți-am împrumutat, două te rog să-mi dai îndărăt. Înțelegi ?

– Înțeleg, înțeleg, se zăpăci puțin vecinul. Dar pricepe și dumneata că hirtia asta pe care ți-o dau acum înapoi e de 50 de lei. Este ?

– Este, dragă vecine, însă e numai una singură, bagă de seamă.

- Și ce dacă-i numai una ? Nu-i tot atîta ?

— Nu-i, fiindcă eu, dacă ți-am dat două hirtii, două vreau să capăt în loc. Scurt și-am terminat povestea !

— Mi se pare că te cam superi degeaba, gospodarele, zise cel dintii.

— Care degeaba, vecine ? Și cum să nu-mi ies din fire, cînd eu ți-am dat două, iar dumneata vii, colea, numai cu una ?

— Una de-a mea nu-i cit două de-a dumitale ?

— Vai de mine, se înfurie celălalt. Cum să fie una egală cu două ? Nu se poate !

— Ba se poate !

— Ba nu se poate !

Și tot așa, unul o vorbă, celălalt alta, primul pustoian că el are dreptate, al doilea că el, începură a se împunge cu cuvintele, porniră a se întărita unul pe altul, apucară a se ciondăni și ajunseră la ceartă și la cruntă bătaie, adunînd în jurul lor tot satul Pustoaia care de care voind să-i împace.

Cei doi gospodari din creierul munților însă nu și nu și nu ! Se sfădiră toată noaptea și-și cărară unul la altul palme, ghionturi, pumni și scatoalce cu nemiluita, iar a doua zi, sleiți de puteri și asudați și învinețiți la față, zgiriați pe obrazuri și murdari de prof, ca unii care se trîntiseră pe jos, în fața porții, rupîndu-și hainele de pe ei, ce să mai facă ? Sus, aproape de virful muntelui, într-un bordei sărman, trăia de unul singur, ca și cucul, un foarte bătrîn pădurar care, în afară că era cel mai în vîrstă om din Pustoaia, avea faima că e și cel mai mare înțelept, deși nici el, bietul, nu avea dram de știință de carte.

Așa stînd lucrurile, cei doi gospodari se hotărîră să meargă la el, să-i ceară povață. Zis și făcut ! Urcară muntele amîndoi, însoțiți din urma lor, cu cîrdul, de aproape toți cei vreo 60-70 de bărbați, flăcăi și fete

și copii ciți număra tot întreg sătucul Pustoaia și ajunși la bordei, îi spuseră bătrînului care le era păsul. Moșneagul luă încetinel hîrtia cea de 50 de lei, o cercetă pe îndelete cu ochii, se mai chibzui cît se mai chibzui în legea și în sinea lui, smulgîndu-și de prea multă sforțare de minte, cițiva peri din barba-i albă ca omătul și, în sfîrșit, le zise celor doi cu banii :

– Uite, oameni buni, care-i treaba. Hîrtia asta de 50 de lei rămîne la mine. În locul ei mai adăugă el, scociorîndu-se în fundul chimirului, – poftim tu de colo, ai aici două hîrtii a cîte 25 de lei fiecare.

– Ce să fac eu cu ele, bătrîne ? se codi acesta din urmă văzînd banii.

Moșul zîmbi și zise :

– Faci socoteala așa cum spune aritmetica : două hîrtii ți-a dat gospodarul acesta aci de față ?

– Două-două, adevveri cel cu pricina. Două a cîte 25.

– Două a cîte 25 ți se cuvin îndărăt, mai zise el. E bine ?

– Foarte bine, foarte bine, răspunseră fericiți, într-un singur glas cei doi pustoieni, aplecîndu-se pînă la pămînt și mulțumindu-i bătrînului pentru dreapta lui judecată.

Coborau, cu tot cîrdul de lume, la ei în sătuc, îndărăt, cînd, cel ce primișe banii la loc, găsi cu cale să spună, cu admirație :

– Grozav de deștept om, moșneagul ista, vecine, nu ?

– Foarte deștept, gospodarule, întări deîndată, celălalt. Știe artimetică, nu jucărie !

CUCULEASA ȘI COTOIUL

Într-o primăvară dulce, cu cer curat, albastru și cu soare cald și arzător care privea cu bucurie în jos, pe întinsoarea pământului, văzind cum scoate colț verde iarba, cum plesnesc mugurii copacilor și cum, rind pe rind, apoi, înfloresc clopoștii și se îmbracă în puf mișșorii de salcie, undeva, într-o pădure bătrână de fagi groși cit omul, izbucni, dis-de-dimineață, un glas răspicat, vesel și chemător :

— Cu-cu ! Cu-cu !

Era o pasăre pestriță, cam plumburie la culoare, mai ales pe cap, pe spate și pe aripi și avea o coadă pistruiată și lată, pe care și-o tot respira și și-o îndrepta cu fudulie în sus. În vremea aceasta, gușa cîntătoare, mai albicioasă decît restul celorlalte pene i se umfla și pliscul i se deschidea, pornind să nu mai tacă și să tot cînte, cu voioșie, spunîndu-și singură numele celui pe care îl imbia.

— Cu-cu ! Cu-cu !

Cel care de jos, de unde se nimerise să fie, se uita cu mirare la o asemenea neastimpărată zburătoare, neputînd în mintea lui să priceapă de ce e atît de nebunatică, de ce tot bate din aripi şi se tot mută mereu de pe o creangă pe alta şi cîntă într-una fericită, era un cotoi negru de motan. Mustăcios, cum arăta, negru şi slab şi jigărit la trup, de parcă nu se hrănea cu nimic altceva decît cu ciuperci fripte, îşi dădu seama, în cele din urmă, că bucuroasa cîntăreaţă era o cuculeasă care cînta cu atîta foc.

— Miau, miorlău, miau,

Să te-nfulec vreau !

mieună, rupt de foame, cum era, mişoiul cel negru ca smoala, gîndindu-se în sinea lui ce anume ar trebui să facă şi să dreagă spre a pune cît mai repede ghiara pe sprintără.

Aceasta însă se urcase acum tocmai în virful unui cireş sălbatic şi ciugulea ceva cu lăcomie, pe semne nişte omizi din cele îngheboşate şi păroase care se tirau sus, pe crengi, cu plan să mănînce din frunzele abia ivite, verzi şi proaspete. După ce se sătură îşi sterse ciocul şi reluă din nou cîntarea :

— Cu-cu ! Cu-cu !

Şi filfii scurt din aripi, luîndu-şi zborul şi pierzîndu-se în împărăţia pădurii de fagi.

Mişanul cel negru, încîrligat de foame, precum se înfăţişa, fiindcă de vreo două săptămîni fusese fugărit de-acasă, de la stăpîinii lui cărora le furase şi le mîncase hoteşte nişte puşori de găină abia scoşi din găoace, — cotoiul nostru cel tilhar se aşeză la pîndă. Şi stătu el aşa la pîndă o zi, tot bătîndu-şi capul cu fel de fel de planuri, mai spionă pădurea încă vreo alte două-trei zile, pînă cînd, într-o blindă şi surizătoare amiază de la începutul lunii lui mai, cuculeasa se abătu iarăşi în cireşul cel sălbatic. Acesta,

între timp, își desfășurase în voie frunzele și era nins de albul sclipitor al florilor sale fine, delicate și într-ari-pate care îl împodobeau ca pe un mire al codrului verde.

Păsărea cea pestriță se agăță pe o crenguță mlă-dioasă și porni să se dea huța, cîntînd cu glas dră-gostos și strigîndu-și astfel tovarășul ei de petrecere.

— Cu-cu ! Cu-cu !

Motanul atita și aștepta ! leși grabnic din ascunziș, făcu un salt îndirjit înainte și oprindu-se sub poala cireșului din care fulguiau arar fragede petale ca de argint, zise cuculesei, miorlăind, așa :

— Miau, miorlau, miau !

Cu tine-a vorbi, zău, vreau !

Cuculeasa însă îi răspunse și-l întrebă cu uimire :

— Cu-cu, cu-cu, măi mițoi,

Ce-avem a vorbi noi doi ?

Mișanul, ce să zică ? Începu s-o lingusească, zi-cîndu-i rugător :

— Miau, miorlau, bre glas frumos

Ce să-ți spun ? Tu sus, eu jos !

Hai mai bine, surioară,

Vino jos și te coboară !

Drăgălașa cuculeasă, bănuind cam ce-ar aștep-ta-o jos, îi întoarse vorbele :

— Cu-cu, cu-cu, motirlane,

Mi se pare că ți-e foame

Și-ai dori acum, nene,

Să mă-nghiți cu tot cu pene !

Pisoiul cel hoinar dădu din coadă, semn că nu-i adevărat, și prinse a-i zice :

— Miau, miorlau, pasăre dragă

Eu nu-ți spun vorbe de șagă.

Jur pe neamul cotoiesc

Că-i ordin împărătesc.

De la moș Martin al nostru,
Care e și craiul vostru.
Că de dimineață-ncoace
În tot codrul este pace !
Nu-i tocmeală, este lege
Dă-te jos și mă-nțelege.
Că de-acum pînă la moarte
Amindoi avem o soarte :
Tu-mi ești soră, eu ți-s frate,
Vino jos, și, sănătate !

Auzindu-l cum turuie, pasărea cea frumoasă, plum-
burie, se prefăcea că-și răsfiră coada stropită cu
pistrui albi și fără să se uite măcar cît de cît la miț,
zise cu voce răgușită :

– Cucu-cucu, ce-mi spui tu,
Eu întii, aud, acu !

Și, ca și pînă atunci, își lungi gîtul și privi undeva,
departe. Motirlanul se supără și încercă s-o doje-
nească, chipurile, frățește, luînd-o la întrebări :

Miau, miorlau, tu soră cucă
Minte ai, ori ești năucă ?
Nu e rău să fii prudentă,
Dar, te rog, fii mai atentă,
Că-s doar frate-tău, săracul !
Unde te tot uiți la dracul ? !

Atunci cuca, așa, ca să se descotorosească odată
de cotoiul fugar și să-l învețe astfel minte, găsi tocmai
nimerită clipa în care avea cum să-i ardă o păcăleală
și-i zise :

– Cucu, cucu, frățioare
la mă uit cum, pe cărare,
Cu-cu, cu-cu, cu-cu, cu-cu,
Văd venind, ca vălătucu,
Legănîndu-se puțin,
Împăratul Moș Martin !

Cotoiul cel negru ca smoala, cînd auzi de una ca asta, nu mai avu cînd să îndruge măcar o singură vorbuliță, că o și zbughi din loc, afundîndu-se în adîncul pădurii de fagi și făcîndu-se nevăzut.

Pe cărarea din preajma cireșului împodobit în altă floare nu e însă nici pomeneală de vreun urs. Era, pretutîndeni, liniște și pace, era o dulce primăvară pe pămînt și în albastrul văzduhului, pădurea era verde, cireșul troienit de floare, iar cuculeasa, liberă și fericită, începu, cu glas cîntător, să-și strige tovarășul ei de viață, zicînd răspicat și vesel :

— Cu-cu ! Cu-cu !

VACA

La începutul tuturor începuturilor și, mai ales, nu tare mult după aceea, cînd oamenii de la noi din sat au început să-și ridice fiecare, după puterea și priceperea lui, cite o colibă sau cite un bordei în care să se adăpostească, iar mai pe urmă, cînd au început să-și clădească ba unul, ba altul, și cite o casă mai acătării, nu erau pe fața pămîntului chiar atîtea animale și alte lighioane asemeni, atîtea di-hănii ori jigării cite-s în zilele noastre. După cum nu existau nici clădiri mai de ispravă într-atît de înalte și dé încăpătoare, precum sînt astăzi. Cei dintii trăitori pe meleagurile de atunci unde se află acum satul nostru culegeau mere și pere pădurețe de prin copaci, unde creșteau în sălbătăcie; din cînd în cînd, se duceau la vînătoare cu praștia sau cu arcul, iar mai pe urmă au prins să pască oile și să le taie pentru pastramă, au început să-și are pămîntul și să-l cultive, îmbrăcîndu-l cu roade și, mă rog, altfel le era munca și felul de viață.

Așa, de pildă, spune povestea veche, că pe atunci erau roiuri după roiuri de albine, erau pești de toate mamele în fiecare din apele cele curgătoare și în toate lacurile, erau sumedenii de păsări și fiare prin păduri și pe cimpuri, creștea iarba și florile înfloreau, – în fine, de mai toate aveau, cum aveau, la îndemina lor oamenii din partea locurilor mele. Nu le lipsea, dintre dobitoacele curții, nici măcar ciinele care ziua îi însoțea la vânătoare și, care, la vremea nopții, le păzea casele și avutul.

Și totuși era ceva de care strașnic mai duceau lipsă sărmanii de ei. Le-ar fi fost astfel de mare folos dacă, așa, ca să mai indulcească, cel puțin câteodată, gura copiilor, ar fi avut pe lângă casă cîte o matahală de animală bună de lapte. Nu aveau, însă, nici măcar una singură care să le fie de sămîntă.

Așa azi, așa miine, într-un rînd, se zice că o băbătie de fată care nu se mai mărita săraca, și care n-avea somn nici zi nici noapte, cică, zgiindu-se într-o seară la lună ar fi văzut pe talgerul de aur al acesteia, ceva care aducea cumva la chip cu oaia, dar care era mult mai mare și mai poznită la înfățișare. Ba, i se mai păruse că ar fi observat tot acolo, în lună, cum ovina aceea, care nu era de loc oaie, își alăptează singură puii, niște ființe mult mai mari desigur decît mieii și chiar decît cîrlanii. În plus, mai pretindea băbăția, că, supărîndu-se lighioaia aceea, nu se știe de ce, a croit odată cu piciorul în cîrlanul care-i suga din uger. Acesta din urmă, smucindu-se de la cimpoiul din care tocmai băuse fără să se mai sature, a lăsat din gură țîța plină, iar din ea, deodată, a țîșnit un pîriu uriaș de lapte, improșcînd cu el tot cerul țintuit cu galbene stele.

Adevărat sau nu, oamenii de atunci de pe la noi au intrat la idee și s-au gîndit cu toții că asemenea

nemaiinchipuită sălbătăciune pe care s-o imblinzescă și pe care apoi s-o mulgă, cit i-or ține puterile, cel puțin de trei ori pe zi, nu le-ar strica nici lor, ci, dimpotrivă, i-ar scoate din destule încurcături. Dar, cum să coboare ei jos, pe pământ, în satul nostru de pe malul Bașeului, o astfel de năzdrăvană fabrică vie de lapte ? S-au sucit, s-au invîrtit, s-au sfătuit și ce-au hotărît ? Au tăiat, într-o iarnă, vreo cîteva sute de hectare de pădure, au clădărit toată lemnăria într-o singură grămadă, iar în primăvară i-au pus foc să ardă. Toți își dădeau acum cu presupusul, stînd în jurul focului, că, din pricina fumului care sigur o să ajungă de la noi din sat drept în lună, cornuta aceea de acolo o să amețească de cap. O să i se împăienjenească vederile ochilor, are să se poticnească de pe picioare și într-o bună noapte cu lună plină, mare lucru de n-o să cadă din cer exact pe toloaca din mijlocul Albei noastre.

Socoteala lor n-a fost de loc proastă ! Ardea în vilvătaie, de două săptămîni în șir, tot codrul Floroiului, tăiat de cu iarnă, era spre sfîrșitul lunii mai, de plouat plouase berechet și iarba crescuse înaltă și deasă cît cinepa, așa încît, poate și tare dornică ori pofticioasă de-o pășune mănoasă ca aceea, într-un miez de noapte, îndată după cîntatul cocoșilor, luna s-a acoperit cam pe-un sfert cu un nour gros de fum și, nu se știe cum, deodată, de-acolo, din înaltul bolții cerești, s-a auzit ceva cum pîrîie, s-a desprins o arătare cu două coarne, cu patru picioare și cu coadă și cu un uger mare cît o căciulă ciobănească, din care țîrîia, prin patru gurguie, o minunată licoare albă. Și venea și tot venea în jos, invîrtindu-se în aer și a tot coborît așa, într-una, ca o nălucă, preț ca la șapte-opt ceasuri, pînă cînd, apropiindu-se și mai și de satul nostru, albenii și-au

dat toți seama bucuroși că ființa aceea era chiar cea pe care și-o doreau ei de-atita amar de timp și care avea să le fie la toți de sămință. Era o vacă. Aterizind, tehuie de cap, săraca, nu chiar pe toloacă, ci alături, în grădina lui Gheorghe al lui Vasile lui Ion Harabulă, cel care avea stini de-a dreapta Prutului, vaca s-a lovit, în cădere, de hatul înalt ce depășea lucerna gospodarului de cea a vecinului său Pătăchioaia. Pălindu-se, cum venea ea așa de la prea mare altitudine, cu botul înainte, de răzor, i-au și sărit din gură dinții din față, pricină pentru care, de-atunci incoace, absolut toate vacile din sat de la noi nu au decît un singur rind de dantură, la fel ca și strămoașa lor, cea picată din lună.

Uitam să mai povestesc și faptul important că pe cînd respectiva lunară vacă se prăbușea înspre pămînt, toți ciinii din Alba noastră au pierit de groază. Numai o javră de cățelandră de-a lui Pătăchioaia, care nu se știe ce urgentă și secretă treabă avea tocmai atunci la hatul cu lucernă, atunci cînd s-a bufnit de pămînt Marțolea, văzînd cum se bușește cumplit bovina, a umflat-o ca pe o smintită risul. A ris, a ris cu hohote nebune cățeaua, văzînd întîmplarea aceasta, a ris pînă i s-a spintecat pînă la urechi gura. Din cauza aceasta, e limpede lucru că tot de-atunci incoace, toți ciinii din sat de la noi și din jurul lui, sint cu gura dezbinată.

O MINCIUNĂ GOGONATĂ

Demult, demultișor, cînd eram și eu tinerel ca o brîndușă, hopa : mă pomenesc, într-o bună zi, cu o mare minciună în gură ! Și, zău, nici măcar un sfertuleț de cuvînt nu era adevărat dintr-însă. Fiindcă, iacătă cum s-a întîmplat povestea :

Tocmai trebuia să mă nasc, s-ajung și eu băiețel frumos ca rupt din soare, cînd așa, dintr-o dată, mamei mele i-a venit poftă de friptură de vrabie.

— Dacă nu mănînc friptură de vrabie, a prins să plîngă în hohote și a început să se jelească mama, gata-i ! Mor !

Eu, cînd am auzit de una ca asta, îndata mare s-a zgîrcit pielea pe mine și am plesnit de frică.

„Ce-am să fac eu, săracul de mine, singur-singurel, fără mamă pe lume ?” am apucat a-mi zice și a mă întreba.

De asta, am început a-mi frămînta mintea, gîndindu-mă și tot rîzgîndindu-mă, tot chinuindu-mă și căutînd o ieșire.

— Oare unde s-o găsi friptură de vrabie ?

Și fiindcă nimeni nu-mi da nici un fel de deslușire, ce m-am hotărît ?

— Hai să mă duc să caut ! am zis.

Și uite-așa, am pornit, fără pic de intirziere, la drum lung și greu. Merg eu cit merg și iarăși merg și, după o îndelungă vreme, gata : ajung, în sfârșit, într-o pădure. Aici, cum am ajuns și cum am intrat puținel mai în adincul codrului verde, cum am zărit, undeva, pe-o creangă de brad, o vrabie. Nici una, nici două, m-am și repezit vitejește după dinsa cu fuga.

Și fug eu, și fug, și fug, de-mi scapără călciile, dar degebuța : vrabia, iute ca o săgeată, cînd să pun mîna pe ea, a făcut țuști ! și s-a băgat într-o scorbură de copac. Eu, fără să mai stau mult pe gînduri, mă și reped, mă cațăr și mă urc în copac. Dau să vir mîna în gura aceea de scorbură, vād că nu incape mîna ! Atunci, ce să fac ? Încerc cu piciorul, nu incape nici el ! Vir capul, capul incape !

În sfârșit, fac ce fac acolo, prind vrabia, o tai, o opăresc, o jumulesc, fac focul, o pîrlesc, pregătesc din ea o friptură rumenă și dau să plec de unde-am venit. Ies repede din pădure, apuc pe drum și mă îndrept fuga spre casă.

Merg, merg așa iarăși cit merg, cînd, deodată, îmi dau seama că sînt fără cap.

— Ce mă fac eu acuma fără cap ? am stat și m-am întrebat. Și cum am să-l scot din scorbură, cînd el, bostanul, abia a intrat acolo ?

Nu pierd însă timpul și mă duc repede undeva pe aproape, la un moș al meu, să-mi împrumute un topor.

— Nu-ți dau nimic, nepoate, a grăit el cînd a auzit cum stă treaba. Toporului meu, cînd taie, îi cad dinții !

Ce să fac eu ?

— Ți-l aduc înapoi, moșule, cu toți dinții puși la loc în gură ! îi spun eu cu lacrimi în ochi.

În fine, după multă rugămintă, mi-a dat toporul. L-am înșăcat de coadă și m-am întors iarăși spre pădurea de unde abia plecasem.

Pe drum, cum mergeam eu așa, m-a apucat foamea. Am stat și-am mâncat cițiva bolovani, vreo două cioate și vreo trei stoguri de frunze, de parcă-parcă am mai prins la inimă. După aceea, sătul cum eram, dar sprinten, cum încă rămăsesem, m-am urcat în copac.

Ajuns sus, la scorbura cu pricina, am tras și am făcut odată harști ! cu toporul, de-au sărit așchii ; s-a lărgit gura scorburii și am scos capul teafăr afară. Atît numai că toporul, cînd am izbit cu el, s-a înfipt în copac și nu mai voia de loc să iasă. Trag eu cu tărie de coadă, trag, cînd colo, alunec și, huștiuliuc ! cad jos eu și toporul, din care, rupîndu-se în bucăți, se fac două topoare și-o toporișcă.

Cum să mă descurc eu acum ? mă întreb.

Și deodată, îmi vine o idee : iau un topor și-l azvîrl după o tufă. Îi iau pe-al doilea și i-l duc îndărăt lui moșu-meu, să nu am vorbă cu el. Iau pe urmă toporișca și o păstrez de sămînță, pentru mine.

Pe urmă, întind bărbătește pasul înapoi înspre casă cu friptura de vrabie, bucuros ca soarele în amiaza mare.

Și, iacă așa, cum mă vedeți azi, de-atunci încoace, sînt om cu cap și cu toporișcă. Cu toporișca aceea am cioplit într-un lemn și am făcut din el un scaun. De asta, nu numai că-s om, dar pot spune chiar că sînt om cu scaun la cap ! Și, uite-așa-i povestea :

Mititică,

Nu pitică,

Gogonată,

Sprincenată,

Și de loc adevărată !

ȘI UNA ADEVĂRATĂ

Acu', într-o duminică, nu cu mult înaintea amiezii, ne adunasem noi în de noi, împreună, mai mulți copii de prin vecini. Eram cu toții strinși roată într-un fund de grădină, mai la umbră și la răcoare, fiindcă ne aflam în toiul verii și soarele infierbinta cu tărie și, deși stam așa laolaltă, nu ședeam nici pe gratis și nici pe datorie.

Ne frământam în fel și chip limba și mintea căzându-ne să împușcăm măcar ceva-ceva mai deosebit și mai aparte, dacă nu chiar vreo poveste cu ochi și cu sprincene și cu moț, cel puțin cite-o mică minciună cu coadă.

Eram convinși că, pină în cele din urmă, tot istorisindu-ne unii altora cite și mai cite păcăleli, cite și mai cite trăsnaî ce ne umblau prin scăfirlie pe la fiecare, trebuia să se găsească vreunul printre noi mai breaz, care să merite să fie ales și declarat tatăl mincinoșilor.

Cum ne tot ghionteam și ne dam astfel îndemnare, deodată, un băiețel mai sprinten la gură începu să turuie, făcându-ne sic ! sic ! în ciudă, și fălindu-se că noi, ceilalți, nu sintem în stare nici unul să repetăm, fără greșală, ceea ce spunea el.

— la mai zi cum ai mai zis ! se rugă careva de el.

Băiețașul îi dădu drumul din nou, prinzînd să spună repede :

— Vine stircul de la baltă cu cinci stirciogăței laolaltă ; stirc, stirciogățel, mai destirciogățește-te nițel !

Nu putea nimeni să rostească la fel ca el cuvintele, ni se încilcea și ni se împleticea limba în gură. El, însă, nu se da bătut. Ridea și zicea așa mai departe :

— Bogdaprostea cea de-aseară, hai s-o desbogda-prostim în-e-seară !

Atunci altcineva dintre noi mai găsi de cuviință să spună și el una și zise :

— De gospodărit m-am gospodărit, dar de desgospodărit nu mă pot desgospodări !

Dar una și mai și, parcă, zise altcineva :

— Porceaua cu botul gros, pămîntul întreg l-a ros, dar nu l-a ros chiar de tot, c-a făcut porceaua bot și-a rămas e-un nas de-an cot !

Și-apoi, înta una așa :

— Ceapă albă-ncepătoare, puțină pitrocitoare, pui de pricinicitoare.

Și, în sfîrșit, tot el :

— Unui timplăr, din întîmplare, i s-a întîmplat o întîmplare întîmplătoare. Alt timplăr, auzind de întîmplarea întîmplătoare întîmplată timplărilor din întîmplare, la timplărie, s-a dus și s-a lovit timplă-n timplă cu timplărilor căreia i s-a întîmplat din întîmplare o întîmplare întîmplătoare !

Asta parcă-parcă mai mergea, ne da puțin curaj. Așa se făcea că o fetiță subțirică, cu ochi căprui, rotunzi și cu nasul în vînt, se ambiționează și ne spuse următoarea șotie, auzită nu știu de unde și de la cine :

– Tata nostru în podul vostru ține porcul de căpăstru, care este-n cer, n-a mîncat de-alaltăieri, fie voia ta, că nici miine n-o mîncă, lemne-mpleticite, picioare pîrlite, cuțite tocite, guri hămesite !

– Nu-i frumoasă, zise unul care era în grupa a doua la grădiniță. Eu știu una așa :

– Bună ziua, cocostirc !

N-ai văzut pe mama-n tirg ?

– Am văzut-o la Tecuci,

Cumpăra niște papuci.

Nu ne-a plăcut nici asta, prea o cunoșteam cu toți. Dar, fiindcă tot ne întăritasem, mi-am luat și eu îndrăzneala și i-am rugat să asculte povestea următoare :

– Am fost ast-vară la o nuntă mare și-am stat acolo la o masă întinsă pe care erau înșirate berechet mîncăruri cum încă n-am văzut și la amintirea cărora și azi îmi mai ling degetele. Mai bună și mai bună dintre toate a fost însă gustarea care ni s-a servit la începutul începutului.

– Dar ce era ? au tăbărit cu întrebările pe mine copiii.

– Era așa, am relatat eu povestea. Pe-un fund de lemn de paltin, pus înaintea mirelui și miresei era un bob de orez fiert nouă ani de zile într-un lac mare fără de apă. Bucătarul n-a avut ce face și, ca să se afle în treabă, s-a apucat să pună niște sare în fiertură. Numai că, așa cum se ducea el cu solnița, o băbuță l-a lovit, fără să vrea, peste cot, și bucătarul a scăpat toată sarea, de-a ieșit orezul sărat ocnă, de-au mîncat numai mirii din el. Eu,

cind am văzut că trece bucătăreasa pe lângă mine, cu un grătar plin cu trei fasole fripte, am și întins mina. Așa am înșfăcat, pe muțeste, un șold de fasole friptă, care mirosea a prăjit de-ți sfireca nările. Mirele, însă, m-a zărit și s-a miniat și svirrr! cu un talger spre mine, să mă lovească în cap. Eu, însă, atent la ce avea el de gînd, am ferit capul într-o parte, și atunci talgerul a nimerit exact în gură la Lențu — uitați-vă la el — și de atunci a rămas el cu gura știrbă. Așa-i, Lențule ?

Lențu, un băiețaș de șase ani, blond și puținel buzat, cu ochi mititei, albaștri, Laurențiu, cum de fapt îl chema, s-a uitat crunt la mine și a zis :

— Degeaba, n-o să te alegem pe tine tata minciunilor, mă ! Eu am să vă povestesc altceva, ceva mai bun și mai scurt, numai să nu vă luați la sfodă.

— Spune, spune, bre, i-am dat noi ghes. Să te auzim. Lențu a așteptat să se facă liniște, apoi începu să croiască și să coase cu ață albă povestioara următoare :

— Mă, acu', într-o iarnă vrăjmașă, cu zăpezi calde ca niște albe franzele, mergeau prin pustiul din Sahara doi prieteni care se băteau în parte din sferă în sferă de ceas. Unul era chelbos, avea capul gol ca napul, era pleș-oală. Celălalt, ca și cum atunci ar fi ieșit de la scăldat din apă, era numai în pielea goală. Cum mergeau ei așa și vorbeau de noi, deodată, ce le vād ochii ? Jos, undeva pe asfaltul căii ferate pe care tocmai trecuse fluierînd un autobuz, era o gropiță numai cit o balie de spălat rufe.

— Eu cred că aici a rîmat o oaie, zise chelbosul.

— Ba, mai degrabă, a scurmat cu ghearele o vacă.

Ba-i așa, ba nu-i așa, cînd se uită și mai bine în fîntina ceea, ce credeți ? Înăuntru era un corn de porc.

- E de porc, sau e corn de curcan ? zise chelul.
- Eu cred că-i corn de cal ! o potrivi celălalt.
- Nu-i corn, își mai trase de seamă pleșuvul.

E-un dinte de găină.

– Ba nu ! se împotrivi tovarășul său. E-o coadă de stea !

– Cum de stea, dacă-i de lună ?

Deștepți precum, chipurile, erau amândoi de călcau în gropi, au prins a se certa.

Și, de la ceartă la bătaie cît mai este ? Nici o fărîmă ! Au pornit, așadar, a-și căra unul altuia palme și ghionți și pumni și picioare, a-și da brinciuri și izbairi, a se buși, a se trînti și a se încăiera astfel, încît gata-gata erau să se omoare, lovindu-se cu două măciuci noduroase, cioplite din două paie de secară.

Noroc că tocmai atunci a trecut pe-acolo un cunoscut scriitor de basme, călare pe-un pix cu pastă, rupt dintr-o creangă de soc.

– Ia, duceți-vă acasă și sfîrșiți povestea ! le-a strigat el.

Cei doi s-au speriat. Chelului i s-a făcut imediat părul măciucă de frică, iar celălalt, în pielea goală, a simțit că de-acu' înainte gata : e-mbrăcat de veci cu rușinea pe care o trăsese.

De asta, au luat, cît ai clipi, picioarele la spinare și, la fugă, măi, amândoi !

Chelbosului, săracul, îi pălălăia părul din cap, așa fugea de iute. Fugea amarnic de repede și cel cu pielea goală, abia ducînd în sin cornul de porc pe care îl găsiseră amândoi în cale.

E adevărat că, alergînd așa într-una ca la o distanță de vreo trei ori cît e drumul de la gură pînă la nas, s-au întîlnit cu un ogar șchiop. Acesta hămăia și era cît pe ce ca, dintr-un singur salt, să înhațe de

coamă niște iepuri cocoțați sus, în virful unui stîlp de lumină electrică. S-a împiedicat însă ciinele de pletele chelului și buf ! a căzut jos, săracul, mulțumindu-se să-și astîmpere foamea doar cu zgîrciul de pe cornul de porc din sînul celui cu pielea goală !

– Și, uite, așa-i povestea, încheie Lențu. Cînd doi se ceartă, totdeauna cîștigă al treilea, ca ogarul. E adevărat ?

Ce era să-i mai spunem ?

– Proverbul e-adevărat, zise fetița, dar povestea nu. Lențu rise și ne întrebă :

– Dar sînt eu tata minciunilor ?

– Ești, ești, ești ! a trebuit să recunoaștem, fiindcă, într-adevăr, ne băgase în cofă pe toți.

Și din duminica aceea, el, Lențu, e totăl minciunilor. Altul nu-i !

FIECARE CU CE N-ARE

Acu, într-un rind,
dar nu spun cînd,
bunăoară,
într-o țară,
de pe lume,
cum anume
se numește,
o privește,

călătoreau țanțoși împreună, fără nici un neam de bagaj în spate sau în mină și se duceau astfel în drumul lor, cu treburi pe cît de importante, pe atît de secrete, trei drumeți.

Țirgul din care plecaseră ei dis-de-dimineată tare, cu noaptea în cap, rămăsese acum mult în urmă și nu se mai vedea. Nu se mai vedeau nici satele prin care trecuseră, ci mergeau de astă-dată printr-o cîmpie goală, pustie și liniștită, la marginea căreia se înălța, înaltă și întunecoasă, o pădure bătrînă, încă necălcată de picior de om. Uitam însă să vă

spun că drumeții noștri, tustrei, aveau, bieții de ei, cîte un beteșug, cîte un cusur. Vorba ceea : a tunat și i-a adunat !

Astfel, unul din ei era surd, dar surd de-a binelea, nu glumă, încît puteai să tragi cu tunul la urechea lui că tot nu auzea nimic.

Al doilea se nimerise de era chior, el știe din ce pricină, și așa că vedea ca prin ceață, fără să poată desluși mai departe ca la un pas înaintea lui.

În sfîrșit, cel de-al treilea călător, poate și unde era vară și era cald, pornise la drum dezbrăcat cu totul și umbla astfel, fără pic de sfială, ori de rușine, gol-puşcă ! Dar, cum erau, cum nu erau, toți trei știu că strașnic se mai lăudau că ar fi care de care mai viteaz și mai curajos. Tocmai despre asta vorbeau ei în de ei, cînd, pe nesimțite, fără să bage de seamă, au lăsat cîmpia pustie și au intrat deodată în pădurea cea mare, deasă și posomorită. Și mergeau ei așa, hai-hai, hai-hai, de vreun ceas, poate chiar de două, cînd, la un moment dat, cel mai atent dintre ei, surdul, numai ce se oprește stană de piatră în loc și zice în șoaptă :

— Măi, eu parcă-parcă aud ceva !

Drumețul cel chior nu se lăsă nici el mai prejos și adăugă de îndată, foarte încrezător :

— Da, sigur ! Eu parcă, parcă și eu zăresc ceva înainte care mișcă !

Om mai cu chibzuială, mai precaut și mai luător în seamă decît ceilalți, al treilea călător, cel ce se afla în pielea goală, se adresă tovarășilor lui și le zise :

— Să fugim înapoi, fraților, nu cumva să fim jefuiți de ceea ce avem pe noi !

Și, fără altă vorbă, a și întins-o la goană, urmat îndeaproape de ceilalți doi care, tot atunci, au rupt-o și ei la fugă după dinsul.

Dar, precum au luat-o la sănătoasa, tot așa nu li s-a întâmplat nimic, fiindcă prin pădurea adumbrită nu era nimeni, nici o suflare omenească.

Și, iaca așa cu întâmplarea :

Fiecare
cu ce n-are
s-a fălit,
s-a tot mindrit
pînă li s-a năzărit
te miri ce și mai nimică,
din trufie și de frică !
ca-n povestea asta mică.

CERCELUL DE AUR

Acum, cică, într-o după-amiază caldă de vară, undeva pe malul unui lac cu apa albastră ca vioreaua, la umbra unei sălcii pletoase, stătea odată o fetiță cuminte ! Și fetița avea prinși în urechi doi cercei mici și strălucitori de aur. Vremea era frumoasă, umbra era răcoroasă și toate-toate ar fi fost bune. Atita numai că, scărpînindu-se la o ureche, deodată, fetița a scos, din nebăgare de seamă, unul din cercei și l-a scăpat în apă. Cînd să se repeadă să pună mina pe el, fiindcă lacul nu era adînc, tocmai atunci de pe o frunză de unde stătea, sări, oac ! oac ! un brotăcel verde și, cogilț-cogilț, inghiți cercelul cel de aur și fugi de se ascunse.

Văzînd una ca asta, fetița noastră a început a lăcrima și a plinge, strigînd astfel :

— Brotac, brotăcel, dă-mi te rog, înapoi cercelul !

Brotăcelul însă nici să audă. Amărită ca vai de ea, fetița a pornit atunci pe malul apei și a mers, și a mers, și a umblat așa, pînă a întîlnit în cale un cocostirc cu clobanțul roșu.

– Ccostirc, ccostircel, a început ea a se ruga, ccostirc, ccostircel, hai și mîncă brotăcelul, că nu-mi dă-napoi cercelul !

Ccostircul, însă, nici n-a vrut s-o audă, căci tocmai aduna niște bețișoare de răchită, să-și repare cuibul. Atunci, fetița a mers ce-a mai mers și, cu ochii în lacrimi cum era, deodată a nimerit la vizuina unei vulpi.

– Ce plîngi, fetițo ? a întrebat-o vulpea.

– Iaca, vulpe-vulpicel, plîng, fiindcă i-am spus ccostircului : „Ccostirc-ccostircel, hai și mîncă brotăcelul, că nu-mi dă înapoi cercelul !”

Auzind una ca asta, vulpea și-a pus coada pe spinare și și-a văzut de treburile ei, fără să ia în seamă rugămintea fetiței. Atunci, fetița s-a pornit tristă mai departe și, după vreun ceas de mers, a întîlnit un ogar de vînătoare cu urechile clăpăuge.

– Ogar, ogărel, i-a zis ea, du-te și prinde vulpea, că vulpea nu vrea să mînce ccostircul, iar ccostircul nu vrea să mînce brotăcelul care mi-a înghițit cercelul. Ogarul, însă, a lătrat furios și i-a întors spatele și a plecat la vînătoare. Neavînd încotro, fetița s-a dus mai departe, ajungînd într-un zmeuriș și acolo a dat peste un urs voinic.

– Urs, ursișor, a început să-l roage fetița, du-te și omoară ogarul, că ogarul nu vrea să prindă vulpea, vulpea nu vrea să mînce ccostircul, iar ccostircul nu vrea să prindă brotăcelul care a înghițit cercelul !

Ursul, însă, a mormăit înciudat și fioros, văzîndu-și, în continuare, de mîncatul zmeurii, iar biata fetiță s-a îngrozit și a rupt-o la goană. După un timp, cum mergea ea așa pe o cărare, a zărit, pe-o gură de floare, o albină.

– Albină-albiniță, a început iar fetița noastră. Hai și-nțeapă ursul, că nu vrea să omoare ogarul, iar

ogarul nu vrea să prindă vulpea, vulpea nu vrea să mănince cocostircul, iar cocostircul nu vrea să prindă brotăcelul care mi-a înghițit cercelul !

– Vai de mine, dragă, i-a răspuns albina, păi, dacă-l împung cu acul, mor și eu ! a mai zis ea, ducindu-se la altă floare, ca să culeagă miere.

Atunci, fetița și-a urmat drumul mai departe și tot înaintînd așa în neștire, văzu deodată un fum mare și gros sub care ardea un foc.

– Fum, fumicel, i-a strigat ea. Hai și chiorăște albina, pentru că albina nu vrea să înțepe ursul, ursul nu vrea să prindă ogarul, ogarul nu vrea să sfișie vulpea, vulpea nu vrea să mănince cocostircul, iar cocostircul nu vrea să prindă brotăcelul care mi-a înghițit cercelul !

– N-am timp, i-a răspuns fumul, fiindcă, uite, trebuie să mă urc de îndată pînă în înaltul cerului.

Fetița, moartă de oboseală, a pornit atunci iarăși mai departe și n-a mers chiar așa de mult, cînd dădu peste o căldărușă plină-ochi cu apă.

– Căldărușă, căldărel ! făcu atunci fetița și zise : hai stinge focul, ca să piară fumul, că fumul nu vrea să chiorască albina, albina nu vrea să înțepe ursul, ursul nu vrea să ucidă ogarul, ogarul nu vrea să prindă vulpea, vulpea nu vrea să mănince cocostircul, iar cocostircul nu vrea să prindă brotăcelul care mi-a înghițit cercelul !

Căldărușă însă, și-a văzut de treburile ei, ducindu-se să-și stropască niște flori. Atunci, fetița porni mai departe și merse, merse pînă se întîlni cu un miel.

– Miel, mielușel, porni ea să se roage, hai și bea apa din căldărușă, fiindcă nu vrea să toarne apa peste foc, ca să se împrăștie și să piară fumul, fumul nu vrea să chiorască albina, albina nu vrea să înțepe ursul, ursul nu vrea să omoare ogarul, ogarul nu

vrea să prindă vulpea, vulpea nu vrea să prindă cocostircul, iar cocostircul nu vrea să prindă brotăcelul care mi-a înghițit cercelul !

Mielul însă făcu beee ! și se duse să se joace. Atunci fetița porni mai departe și nu merse mai mult de un kilometru cînd se întîlnește cu un vultur.

— Vultur, vulturel, porni ea să-i înșire tot necazul.

— Știu, știu povestea, o opri vulturul. Știu de căldărușa care nu vrea să toarne apă peste foc ca să se risipească fumul, și știu că fumul nu vrea să chiorască albina, albina nu vrea să înțepe ursul, ursul nu vrea să ucidă ogarul, ogarul nu vrea să înhațe vulpea, vulpea nu vrea să înșface cocostircul, iar cocostircul nu vrea să prindă brotăcelul care ți-a înghițit ție cercelul !

— Și ? îl întrebă fetița pe vultur. Mergi să prinzi în gheare mielul ?

— Nu, răspunse vulturul. Nici nu mă gîndesc ! trebuie să-mi păzesc pușorii.

Fetița, frîntă de oboseală cum era, se așeză jos și începu să plîngă. Și cum vărsa ea așa riuri de lacrimi și sughița, de plîns, deodată, iaca vine lîngă ea un dihor de dihor și-o întrebă :

— De ce plîngi, fetiço ?

Fetița îi povesti toată pățania, însă dihorul nu și nu și plecă să fure niște găini.

Văzînd că toți sînt ocupați și nimeni nu-i dă nici o mină de ajutor, fetița se ridică în picioare și porni mai departe cînd, numai deodată ce sare înaintea ei, țup-țup, un purice aproape cit un armăsar.

— Puric, puricel, începu fetița. Hai și ciupește dihorul, că dihorul nu vrea să gîtuie vulturul, vulturul nu vrea să înșface în gheare mielul, mielul nu vrea să bea apa din căldărușă, căldărușa nu vrea să verse apa peste foc ca să împrăstie fumul, fumul nu vrea

să chiorască albina, albina nu vrea să înţepe ursul, ursul nu vrea să ucidă ogarul, ogarul nu vrea să prindă vulpea, vulpea nu vrea să prindă cocostircul, iar cocostircul nu vrea să prindă brotăcelul care mi-a înghiţit cercelul !

— Nu pot, fetiţo : azi am mincat mult, sint bute de sătul şi nu pot !

„Las-că te-nvăţ eu minte”, zise atunci fetiţa în gândul ei.

Şi nici una, nici două, o porni la drum şi merse şi merse şi merse pînă ajunse drept la Vaslui. Acolo, căută repede o farmacie şi cumpără un praf de D.D.T. Cum puse mina pe praf, se întoarse repede la purice, i-l arată şi începu a-l desface, pregătindu-se să-l pudreze. Puricele, cum văzu una ca asta, se sperie şi tuşti! la dihor să-l mănince ; dihorul, fuga la vultur să-l gîtuie, vulturul, fil-fil, îşi luă zborul şi se repezi după miel să-l apuce în gheare, mielul porni să bea apă din căldăruşă, dar căldăruşa se îndreptă, plină de apă cum era, spre foc, ca să-l stingă şi să împrăştie fumul, fumul se porni să chiorască albina, albina biz ! după urs, ursul, mor-mor ! după ogar, ogarul o rupse la fugă după vulpe, vulpea ţîşni şi sări ca să prindă cocostircul, iar cocostircul se băgă la iuteală în lac şi vîri ciocul în apă de unde scoase brotăcelul, iar brotăcelul, oac- oac ! scui pă ofară din gură cercelul.

Bucuroasă ca nimeni altcineva, fetiţa înşfăcă cercelul şi-l prinse la loc în ureche, mulţumindu-le la toţi pentru ajutorul dat, şi porni veselă spre casă. Şi, iaca aşa-i povestea !

MOTĂNEL CEL BĂLĂNEL

Spune povestea că undeva, departe, într-o pădure uriașă, plină cu fel de fel de fiare sălbatice, tocmai la capătul pământului, trăia un motănel mustăcios și roșcat la păr, dar mai ales, drăguț și cuminte de nu mai avea asemănare pe lume. Atita doar că încă era mic, și prostuț, și fricos, sărmanul de el ! Din cauza asta, în loc să se hrănească și el, ca toți cotoii și ca toate pisicile, cu șoareci, cu popindăi, cu melci și cu pui de vrabie, se temea pină și de umbra lui și cutreiera zile întregi pădurea, mai totdeauna flămînd, rupt de foame.

Într-o zi, însă, cum umbla el mieunînd de colo, colo, oropsit și, mai cu seamă, nemîncat, de-i chiorăiau mațele într-însul, iaca ajunge într-o cărare din mijlocul pădurii și dă acolo peste o căprioară moartă. Lihnit cum era, îi sticliră ochii de bucurie. Incepu a se linge pofticios pe buze și, fără zăbavă, își infipse colții, cu lăcomie, în căprioară și hap ! se apucă să mănince dintr-însa.

Acu', cum infuleca și cum clefăia el așa, fără să se mai uite nici în dreapta, nici în stînga, și fără să-i pese, deodată, dintr-un tufiș de-aproape, se trezi din somn și se ivi călcînd un urs flocos și grăsun, mare cit un bou. Cînd l-a văzut pe Motănel înfruptîndu-se cu carne de căprioară, i-au venit ametelele de spaimă.

— Măi, zise el în gîndul lui, ia te uită ; o matahală, o huidumă atît de mare, mincată de-o lighioană atît de mică ! Vai, vai dacă se leagă și de mine ? Și o zbughi la fugă galop, și fuge, și fuge, nu se incurcă. Să fi tot alergat așa o bună bucată, cînd, de undeva dintr-un cotlon al pădurii, piș-piș, piș-piș, pășind cu mare atenție prin niște nalte urzici și buruiene, îi ieși înainte un lup.

— Da' ce fugi, cumetre urs ? il întrebă el cu infrișare. Ce te-a apucat așa un mare curaj la călcîie ?

Ursul, lac de sudoare cum era, și abia trăgîndu-și sufletul de atîta alergătură și oboseală, porni să-i povestească :

— Dragă cumetre lup, uite, am văzut o lighioană mică, mică numai cit o căciulă, mincînd o matahală de capră mare cit o vacă.

— Da' cine era lighioana ceea ? făcu întrebare lupul, simțînd cum se zburlește pielea pe el de groază.

— Cine să fie ? făcu ursul. Ia, un prichindel de pui de miță roșu la păr.

— Aha, pricepu deîndată lupul. Era Motănel cel Bălănel ? !

— Da, zise ursul. El era ! Și dacă mai stăm mult pe aici, să știi că Motănel cel Bălănel e în stare să ne mănînce și pe noi cu tot cu oase. Mai bine, hai și-om întinde-o la goană !

— Hai ! spuse lupul.

Și o zbughiră amîndoi la fugă galop, și fug, și fug, și fug, și fug așa într-una, mai departe, să nu-i ajungi din urmă nici cu glonțul din pușcă. Deodată, la o răscruce de drumuri, se întîlnesc așa, din întîmplare, cu un porc mistreț, bine învelit cu carne și cu slănină și care, groh ! groh ! de gras ce era, abia mai pufnea.

– Dar ce fugiți așa, fraților ? le făcu el întrebare.

– Dacă vrei să scapi cu zile, hai repede cu noi ! îl sfătuiră ursul și lupul, istorisindu-i toată pățania.

– Hai, spuse porcul mistreț.

Și o tuliră tustrei la fugă galop, și fug, și fug, nene, așa într-una, mai departe prin pădurea nesfirșită. Deodată, tocmai cînd trebuiau să sară peste un pîriu, le ieși în cale, săltînd, țup ! țup ! înaintea lor, un șoldan de iepure cu urechile lungi.

– Dar ce fugiți așa, fraților ? le ceru el lămuriri, tremurînd ca frunza plopului, cînd adie vîntul.

– Dacă vrei să scapi cu zile, hai repede cu noi ! începu să povestească ursul, lupul și porcul mistreț.

– Hai ! spune, fără să mai stea la tirguială iepurele. Și se porniră tuspătru la fugă galop, și fug, și fug, și fug, toți cu limbile scoase de-un cot și-o bucătică afară, de gîndeau c-au turbat și alta nimic.

Nu alergară prea mult, cînd, deodată, ieșind dintr-un mărăciniș al pădurii celei fără de capăt, se și iți, tăindu-le drumul, o vulpe care se cunoștea după ochi că-i nespus de șmecheră.

Cînd auzi din gura lor toată istoria cu Motănel cel Bălănel, învineți de frică, apoi le zise cu ciudă :

– Fraților, dacă nu-l ucidem pe Motănel cel Bălănel, să știți că ne căsăpește pe toți și face fleici din noi.

– Dar cum să-l omorîm, soro ? se interesă ursul.

– Cum l-om omori, l-om omori noi ! zise lupul. Dar cum să-l prindem ?

— Cum punem gabja pe el ? întrebă și porcul cel mistreț.

— Că fuge ! întregi iepurele.

Vulpea chibzui cît chibzui cu gîndurile duse cîine știe unde, apoi fu de părere că, spre a-i face de petrecanie lui Motănel cel Bălănel, cel mai înțelept lucru ar fi să pună toți mină de la mină, să pregătească un ospăț ales și să-l poftască astfel la masă și pe mustăciosul cel bălănel la păr.

Zis și făcut

Cînd toate bucatele erau gata, mă rog, preparate ca pentru un banchet ca acela, cu friptură fragedă și gustoasă de miel, făcută din carnea adusă din belșug de către lup, cu tineri boboci de rață, prinși anume de vulpe, cu varză adusă de iepure, cu salată verde de care se îngrijise porcul mistreț și cu zmeură culeasă de urs, se înfățișă la locul de întîlnire și petrecanie și musafirul mult așteptat.

— Bine-ai venit, scumpule și deșteptule, începu vulpea.

— Să fii sănătos, voinicule, adăugă și ursul.

— Îmi pare bine, viteazule ! urmă și iepurele.

— Și ce cuminte ești matală, drăguțule, întregi și lupul.

— Dar uite cît e de gras și frumos, încheie porcul mistreț.

Motănel cel Bălănel se uita cînd la unul, cînd la altul, cîntărindu-i atent cu privirea, să vadă cam cîte parale face și cam ce gînduri are fiecare, apoi păși spre porcul mistreț. Acesta dădea și plescăia vesel din coada lui îmbîrligată, și-i plesnea pielea de bucurie. Cînd ajunsese în fața lui, dintr-o dată Motănel cel Bălănel făcu cît ce putu :

— Ptiu !

Mistrețul, surprins astfel, fără de veste, se înspăimintă pînă-ntr-atîta, încît se zăpăci, făcu stînga-mprejur, și cu toată viteza, se tot duse pas alergător încotro îl duceau picioarele.

Ceilalți, ursul, lupul, iepurele și vulpea, cînd văzură una ca asta, se avîntară și ei care mai de care la sfînta fugă și duși au fost.

Rămas singur, Motănel cel Bălănel se așternu în voie pe mîncare și tot apucînd și mestecînd ba dintr-un fel, ba dintr-altul, se gîndi că n-ar fi rău și nu i-ar strica să învețe măcar cîte ceva de la fugarii care-i puseseră gînd rău.

Drept asta, de-atunci și pînă în ziua de azi, Motănel cel Bălănel a devenit șiret ca vulpea, calcă, la nevoie, cu pas de lup, aleargă ca iepurele, doarme ca ursul și îi place și slănina porcului.

Adevărat e, nu de puține ori, mai dă cînstea pe rușine, fiindcă, la toată urma, v-aș întreba.

— Ați mai văzut motan cînstit lîngă oala cu smîntînă ? Dacă ați văzut vreunul, cumva, să știți că acela nu-i Motănel cel Bălănel.

BROSCUȚA VERDE ȘI FURNICA ROȘIE

Într-o bună zi de vară, cu soare vesel și mîngios, așa cam pe la vremea amiezii, cînd toată întinsoarea cerului era albastră cum e floarea de in și cînd din înalturile văzduhului curgeau valuri după valuri de căldură, undeva, pe malul unui lac cu apa viorie, se ivi o broscuță verde.

Se vede lucru, tocmai sărise afară din apă, și acum țupăia de ici-colo prin iarbă, căutîndu-și un loc mai ferit, la umbră, unde să stea la răcoare și unde, de bună seamă, avea de gînd să se odihnească.

Nu merse prea mult, că îndata mare se opri, se așeză pe-o frunză rotundă și moale de potbal, lingă care se afla un cucui negru de țarină, care nu era altceva decît un mușuroi de furnici.

Cum ședea broscuța noastră liniștită acolo, privind cu ochi bulbucați și întrebători într-o parte și-n alta, nu cumva să apară, de cine știe unde, vreun dușman care s-o înghită de vie, deodată zări, foarte aproape de ea, pe malul lacului, un băiețaș. Acesta

avea într-o plasă de ață două sticle, amîndouă pline pînă aproape la git cu lapte dulce. Băiețașul, din pricina nădușelii cu care infierbinta de sus soarele amiezii, scoase sticlele din plasă, bău cite o dușcă din fiecare, după care le potrivi bine în iarbă, reze-mîndu-le una după alta, ca să nu se răstoarne. Pe urmă, își lepădă cămașa și ce mai avea pe dinsul și se avîntă în apa lacului, începînd bucuros să se scalde împreună cu alți copii care se mai aflau acolo.

În timpul acesta, pe deasupra frunzei de potbol zbură ca o săgeată și bizii o mică libelulă, asemenea unui pui de avion cu patru aripioare ca de țiplă. Într-o clipă, broscuța cea verde, care părea ca și adormită, sări la iuteală de la locul ei, scoțînd o limbă lungă, cleișoasă și lată cît o lopățică, gata-gata să înșface libelula și s-o mănince.

— Lacomă și hrăpăreată ce ești tu ! se auzi imediat din preajma ei un glas subțirel.

— Mie-mi spui astea ? ! ridică deîndată capul și întrebă, cu mirare și cu spaimă, broscuța cea verde.

— Ție, sigur că ție, urmă același glas de mai înainte. Te știu eu : ești pînă într-atît de prădalnică și de rea, încît, nu o dată, îți înghiți și-ți înfuleci ca o neroadă, fără să bagi de seamă, chiar proprii tăi puișori, cînd is numai mormoloci !

Cea care i se adresa astfel, cu cuvinte aspre și grele, era o furnică roșie, grăsulie ca o căpușă și avînd trupul în forma unui 3. Se cocoțase drept în virful mușuroiului negru din care ieșise și, stînd acum cu mîinile în șolduri, nu-i mai tăcea gura, așa o ponegrea pe biata noastră broscuță verde.

— Ai fi în stare, cît ești de pofticioasă și de necu-getată la minte, să înghiți în tine atîta apă cît poate să bea un bou !

– Asta-i o veche poveste c-o broască proastă, îi răspunse broșcuța cea verde.

– Da, știu, recunosc furnica cea roșie. A băut atita apă ca să ajungă mare ca boul, pină ce a plesnit.

– Și ce-s eu vinovată de asta? făcu broșcuța cea verde. Mai bine te-ai vedea pe tine cât ești de războinică și de prădalnică.

– Eu?! zise furnica cea roșie, nevenindu-i a crede.

– Tu și tot neamul tău! întări broșcuța. Doar se știe că mai toată vara porniți în coloane cu război împotriva altor soiuri de furnici mai neajutorate, atacându-le și furându-le copiii, pe care îi faceți robi și-i puneți astfel să vă slujească pe degeaba!

– Și ce te interesează pe tine una ca asta? se supără furnica cea roșie și zise: 'Vezi-ți mai bine de-ale tale treburi.

– Ba vezi-ți tu de-ale tale!

Tot certându-se astfel și învinuindu-se una pe alta, nici n-au băgat de seamă că, între timp, călcând plin de importanță prin iarba de pe malul lacului, în vecinătatea lor se opri un cocomșir cu clobanșul cărămiziu și ascuțit ca un morcov.

„Iaca unde mă aștepta pe mine așa o bunătate de gustare!” zise, în gîndul lui, cocomșirul.

Cînd l-au zărit broșcuța cea verde și furnica cea roșie, au amuțit de frică. Și, fără a mai sta pe gînduri, săriră amîndouă deodată, unde văzură mai întîi cu ochii, nimerind, huștiuliuc! fără să-și dea seama, exact în cele două sticle cu lapte dulce.

Cocomșirul, repede, repede după ele.

– Las' că vă fac eu de petrecanie, hoțomancelor! vorbi el.

Se apropie astfel de sticle, încercînd să-și bage pliscul înăuntru, dar cum atît broscuța cît și furnica erau amîndouă la fund, cocostîrcul nu izbuti să le apuce nici pe una, nici pe cealaltă. După ce se mai necăji de vreo cîteva ori, cocostîrcul se încludă, își întinse aripile și-și luă zborul, ducîndu-se minios în altă parte, după altă pradă.

Între acestea, furnica cea roșie și broscuța cea verde ieșiră, ude learcă, de la fundul sticlelor cu lapte și începură, care mai de care, să se cațere sus, cu plan să iasă afară. Laptele însă era gras și din pricina asta, cum ajungeau la gîtul sticlelor, cum alunecau și cădeau iarăși îndărăt.

— Ce ne facem, soro ? întrebă furnica cea roșie. O să ne înecăm aici ca două nătăflețe.

— Parcă eu știu ce să facem ? zise broscuța cea verde. Dă și tu din mîini și din picioare să te țină laptele deasupra !

— Degeaba dau, îi răspunse furnica cea roșie. Mă obolesc în zadar ! Și-apoi, uite, aproape că mi s-au înclaiat și mîinile și picioarele !

— Nu te potrive, o îndemnă mai departe broscuța cea verde. Dă mereu din mîini și din picioare, cum ți-am mai spus, și cum vezi că fac eu, că altă scăpare nu-i !

— Ba este una ! zise după un timp furnica cea roșie. Am cu mine, la brîu, o pungă plină cu un fel de suc înțepător și-am s-o desfac. În loc să mă sfîrșesc de oboseală, trudindu-mi mîinile și picioarele, am să improșc aci tot sucul din pungă, doar-doar s-o mai subția laptele din sticlă, și mă voi putea tîrî după aceea afară !

— Eu nu te sfătuiesc una ca asta ! zise broscuța cea verde. Mai bine dă-ți osteneala mai departe pînă s-o satura de scaldat băiețașul de colo. Sint

sigură că întorcându-se aici și zărindu-ne că am ajuns în lapte, băiețașul de milă o să ne scoată afară din sticle pe amindouă, și o să ne arunce, pe tine coala pe iarbă, pe mine în lac.

— Nici nu mă gîndesc să aștept ! hotări furnica cea roșie. N-am timp !

Și, fără altă vorbă, desfăcu punga de la briu, improșcind cu sucul înțepător și acru din ea tot laptele dulce din sticlă. Se vede însă lucru că, probabil de prea mare supărare, laptele cel dulce din sticlă se zborși imediat și, nu tirzie vreme, se făcu zer, înăcrindu-i bieteii furnicii pînă și sufletul.

— Mor, soro, de acreală, începu ea astfel să strige cu jale.

— Ce să-ți fac eu, soro, dacă nu mi-ai ascultat povața ? zise broscuța cea verde. Descurcă-te cum poți !

— Nu mai pot, soro, nu mai pot ! țipa furnica cea roșie mai departe.

Și a tot țipat așa într-una, pînă ce i s-au umplut gura și pîntecele cu zer și pînă ce s-a înecat.

În vremea aceasta, broscuța cea verde din sticla de alături înota cu răbdare în continuare. Și tot înotînd și bălăcindu-se așa, pe cînd băiețașul își vedea mai departe de scăldat, laptele din sticlă a prins treptat să se tot îngroașe, devenind, încetul cu încetul, smîntînă. Abia mai putea mișca din picioare broscuța noastră cea verde, dar înota din toate puterile. Și nu mică îi fu mirarea cînd smîntina se îngroșă mereu-mereu, alegîndu-se, în cele din urmă, din ea, o boțochină galbenă de unt. Acesta, boț cum era, prinse apoi să plutească ușor deasupra zerului din sticlă.

Văzînd una ca asta, broscuța cea verde își adună tot restul de vlagă care îi mai rămăsese și se aburcă

incetinel, cățărindu-se drept pe culmea cocoloșului de unt care stătea cu vârful spre gura sticlei. De-aici, de pe vîrf, după ce își mai trase puținel răsufarea, broscuța cea verde făcu odată cit ce putu, țup ! și sări afară din sticlă. Apoi din alte două-trei salturi țîșni în apa lacului, scăpînd astfel cu viață și începînd să se simtă în largul ei, ca la ea acasă. Și gata-i povestea.

CUCURIGU CEL DEȘTEPT

Acu', spune povestea, că undeva departe, departe și nu prea foarte, tocmai la un capăt de lume și chiar într-un colț de țară, se afla, nu de mult, dar nici de azi, de ieri, de alaltăieri ori mai dincoace, și se întindea, cit era el de mare și de mic, un sat frumos, frumos, ba chiar frumușel ca mai rar altul pe fața pământului și ca atîtea multe și mărunte cite-s la fel la șes, la deal și la munte. Și se găseau, în acest sat mîndru și singuratic, de toate cele, și mai bune și mai rele : și case arătoase și babe frumoase, copii învățați, femei și bărbați care de care cu gura mai tare, după cum vă spun, erau, berecheți și berechete, băieți și harnice fete, bunici în deplină putere și nepoți alergînd după dulce miere, — mă rog, un asemenea sat lăudat, cu belșug îmbelșugat nu-și avea pereche.

Dar cum era și cum nu era acest sat, iaca deodată, într-o-zi tirzie de toamnă bogată și îndestulată cînd și tînăr și bătrîn stăteau toți cu miinile în sin neavînd

nici unde se duce și nici încotro s-o apuce, când toți dormeau așa din picioare, ori ședeau tolăniți cu burta la soare, deodată, iată : din pace și din senin, s-a stîrnit un vînt hain și îndată a început să bată cit șapte un vînt aprig de la miază noapte. Și vîntul s-a prefăcut în cumplită furtună, iar furtuna în vijelie nebună, apoi s-a năpustit peste sat, în lung și-n lat, o vrăjmașă ploaie cu riuri de piatră și șiroaie și-au tot curs de sus grindeni și puhoaie, distrugînd și inecînd și casă și om și pasăre și oaie, încît, a doua zi, spre dimineață, nu mai era în sat nici o suflare de viață,

Pe la ceasurile șapte-opt dimineața, afară era încă destul de rece, dar cînd cerul, în sfîrșit, s-a limpezit și soarele și-a arătat pe cer fața și pe cînd era slabă nădejde ca pe undeva, în mușenia pămîntului să se mai audă măcar un slab „miau-miau” sau vreun „ham-ham”, nu mică fu mirarea cînd, de nu se știe unde, răsări fără veste un glas subțire care strigă ascuțit ca o trimbiță :

— Cu-cu-riguuuu !

Tare m-a prins friguuu !

Cu-cu-ri-gu, ga-aaa,

Tare-aș mai minca-aaa !

Cel care se tinguia astfel cu jale era un cocoșel numai cit pumnul. Mic și porumbac la pene, cu creasta și bărbiile roșii ca focul, stătea zgribulit sus, pe creanga unui nuc zdrențuit de frunză și abia se ținea cocoțat acolo și agățat fiind de cracă cu ghearele picioarelor lui împintenate. Se uită spăimos și necăjit cu ochii ca de sticlă în toate părțile și dădu să caște iarăși pliscul lui galben spre a se mai jeli odată, cînd auzi :

— Hau-hau-hau-hau
N-am ce să-ți dau !
Ham-ham-ham
Nici eu n-am !

Jos, la tulpina nukului, dînd în semn de neputință din coadă cîtă la cocoșel cu priviri aburite de lacrimi un cățelandru cu blana cafenie, ușor tărcat cu pete albe pe bot, pe la sfîrcurile urechilor clăpăuge și pe la tus-patru ale lui picioare. Se vede lucru, prepelicarul acesta de vînătoare și împintenatul de pe creangă erau la fel de urgisiți, amîndoi pomenindu-se astfel că-s singurele viețuitoare din sat care se nimerise de scăpaseră cu zile în urma prăpădului ploii. Ce era acum de făcut ? Mai isteț din fire, cocoșelul, de la înălțimea lui din nuc, măsură cu căutături atente împrejurimile, apoi, întorcîndu-se spre ogar, îl povățui și-i zise, arătîndu-i undeva cu ciocul :

— Cucurigu, gaaa,
Du-te și-i vina-aaa !
Cucurigu-ghe-ghe,
Eu rămîn de veghe !

Copoiul prinse repede curaj, se înveseli și nici una, nici două, o și luă din loc la goană, îndreptîndu-se înspre o margine a fostului sat unde se înălța, nebiruită de potopul ce trecuse pa-acolo, o pădure falnică.

Între acestea, stînd neclintit la postul lui de pază, cocoșelul sfredelea cu ochii depărtările. Era oricînd gata ca, la caz de nevoie, să dea de veste prepelicarului, cu un simplu cucurigu, că îl paște vreo primejdie. Din fericire însă nu se arăta, de nicăieri, nici un pericol ! Nu trecu prea mult și cățelandrul se ivi din nou alergînd îndărăt de-a curmezișul peste coclauri încă inundate ici-colo de bulucul apelor. Sări

sprinten peste băltoace, ocoli mlaștinile, bălțile și noroaiele, iar peste puțin se înfățișă bucuros cocoșelului. Cum avea în gură două prepelițe grase și, pe deasupra, mai ținea în clanță și trei știuleți de porumb, zise cu fală :

– Ham ham ham

De-acu am !

Hau-hau-hau !

Am ce să-ți dau !

Cocoșelul sări fericit de pe creangă și, fără de zăbavă, unul ciugulind cu poftă grăunțele de pe coturul jilav al păpușoilor, celălalt infulecind din carnea și oasele prepelițelor, se așezară temeinic la ospăț, săturându-se pe toată ziua și înturnînd-o apoi pe hodină.

A doua zi, ogarul porni din nou după vinat, în vreme ce cocoșelul rămase credincios să facă de strajă și iarăși se întoarse cățelandrul nostru cu pradă bogată. A treia zi, la fel, a patra zi iarăși, a cincea zi de-asemeni le merse în plin și tot așa a ținut treaba frățeste săptămîni în șir.

Într-o duminică dimineța pe cînd din văzduh începu o albă ninsoare, sub nucul în care ședea, ca de obicei, cocoșelul, hopa, se strecoară, piș, piș, cu pași moi ca de pislă, un drac de vulpoi. Se uită cu jînd la împintenat și-i spuse, lătrînd ca un ciine și arătîndu-și colții :

– Ha-ha-ha !

Ce te-aș minca !

Ager la minte cocoșelul zise :

– Cucurigu-ga-ga-ga

Mai mănîncă-ți coada !

Tocmai atunci apăru cam obosit și ogarul, purtînd în gură două vrăbii înghețate și un cartof cules la întimplare de pe cîmp. Vulpoiul rise cînd îl văzu cu

numai atita sărac vinat și zise lăudăros, imbiindu-l :

— Ha-ha-ha

Știu fazani pe undeva

Haide și ți-oi arăta.

Auzind acestea și bănuindu-l pe vulpoi de rea credință, cocoșelul spuse de îndată ogarului :

— Cucurigu-gu

Nu te du,

Nu te du !

Dar copoiul, în loc să-l asculte, lăsase jos și vrăbiile și cartoful și era acum departe de nuc, galopînd după vulpoiul care fugea înainte spre codru, cu gînd, pasă-mi-te, să-i arate unde stăteau ascunși fazanii. Odată intrat în inima pădurii, dracul cel de vulpoi, ba o lua la dreapta, ba la stînga, amăgindu-l pe cățelandru pînă-ntr-atita, încît, nu tîrzie vreme, acesta îl scăpă din ochi, îi pierdu urma și se rătăci în pustietatea unor neumblate hățișuri și dese huceaguri.

Vulpoiul atita aștepta ! Făcu repede cale-ntoarsă, ieși la lumină și alergă apoi într-un suflet la nucul pe-a cărui creangă ședea sus, la postul lui, cocoșelul. Ajuns aici, îi povesti cu lacrimi în ochi cum că bietul ogar a încăput în laba unui lup turbat care-l flocăiește și-l ucide, așa că acum ei trebuie să meargă numaidecît împreună să-l salveze de la moarte.

— Har-har-har

Face lupul din ogar !

Hau-hau-hau

Am venit ca să te iau

Ha-ha-ha

Cobori, dragă, nu mai sta !

Cocoșelul, mic-mic, dar deștept, fără să se clin-tească de la locul său, îi răspunse vicleanului de la înălțime, strigînd cît putu de tare :

Cucurigu-cor-cor-cor
Nu cobor
Nu cobor
Cucurigu ga-ga-ga
Vine ogarul. Vine-ncoa !

Vulpoiul de jos, nu zărea nimic, însă, bănuind că, oricum, pe cocoșelul de sus, de pe creanga nukului, nu-l înșeală nicidecum văzul, se îngrozi la auzul unor asemenea vorbe și o și tuli ca din pușcă la sănătoasa dincotro văzu cu ochii, fără a mai îndrăzni să se uite în urmă.

În timp ce dracului de vulpoi îi ieșea limba afară din gură de-un cot și jumătate tot măsurînd în fuga lui bezmetică întinderea pămîntului, ogarul, căruia îi ajunseră la ureche țipătul cocoșelului, izbuti să se dezmeticească și ieșind obosit din codru, o apucă direct spre locul de sub nuc.

Cocoșelul, fericit că-l vede venind teafăr înapoi, îl întâmpină de departe, cîntîndu-i fericit :

— Cucurigu-rigu
Mi-a trecut tot frigu'
Cucurigu-ga-a
Haide și-om mîncă-a !

Prepelicarul, hămesit de foame cum era, nu mai așteptă să fie poțtit a doua oară. Se așeză gospodărește la masă, alături cu cocoșelul cel deștept și împărți bucatele frățește, ospătîndu-se astfel împreună în bună înțelegere cum fac de-atunci încoace toți cei cu scaun la cap, fie ei prepelicali care-și văd de lungul nasului, fie modești, dar cuminți cocoșei cum e cel din poveste.

S U M A R :

Iepuroiul și berbecul	5
Oul năzdrăvan	9
O poveste pescărească	14
Și una vinătorească	18
Negustorul de ocazie	24
Un sfat înțelept	30
O pățanie veche	36
Puiul de urs	40
Florică de lumină	44
Lecția de aritmetică	53
Cuculeasa și cotoiul	59
Vaca	66
O minciună gogonată	72
Și una adevărată	77
Fiecare cu ce n-are	85
Cerțul de aur	90
Motănel cel bălănel	97
Broșcuța verde și furnica roșie	104
Cucurigu cel deștept	112